

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO
INŠPEKTORAT RS ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO, LOVSTVO IN RIBIŠTVO

Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana

T: 01 434 57 00
E: irskglr.mkgp@gov.si
www.ikglr.gov.si

Številka: 010-50/2025

PROGRAM DELA IRSKGLR ZA LETO 2026

Predlagal:
mag. Igor Kotnik
glavni inšpektor

Odobrila:
Mateja Čalušić
ministrica

Ljubljana, 7. 1. 2026

KAZALO

1.	UVOD.....	1
2.	SLUŽBA ZA SKUPNE IN PRAVNE ZADEVE	2
2.1	ORGANIZACIJA INŠPEKTORATA	2
2.2	KADROVSKI VIRI	2
2.3	FINANČNI VIRI.....	4
2.4	INFORMATIKA	5
2.5	IZOBRAŽEVANJE.....	8
3.	INŠPEKCIJA ZA KMETIJSTVO	9
3.1	STRATEŠKI CILJI.....	9
3.2	PRAVNE PODLAGE ZA DELO INŠPEKCIJE ZA KMETIJSTVO V LETU 2026	11
3.3	VSEBINSKA PODROČJA NADZORA.....	15
3.3.1	<i>Zakon o kmetijskih zemljiščih.....</i>	<i>15</i>
3.3.2	<i>Zakon o živinoreji.....</i>	<i>18</i>
3.3.3	<i>Zakon o kmetijstvu</i>	<i>20</i>
3.3.4	<i>Uredba o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov</i>	<i>23</i>
3.3.5	<i>Uredba o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata</i>	<i>24</i>
3.3.6	<i>Zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov</i>	<i>25</i>
3.3.7	<i>Uredba o sredstvih za gnojenje, mineralna in organska gnojila</i>	<i>26</i>
3.3.8	<i>Zakon o vodah.....</i>	<i>26</i>
3.3.9	<i>Zakon o soobstoju GSO rastlin z ostalimi kmetijskimi rastlinami.....</i>	<i>27</i>
3.3.10	<i>Zakon o agrarnih skupnostih</i>	<i>28</i>
3.3.11	<i>Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč</i>	<i>28</i>
3.3.12	<i>Zakon o voznikih</i>	<i>28</i>
3.3.13	<i>Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno.....</i>	<i>28</i>
3.4	PROGRAM VZORČENJA ZA LETO 2026	29
3.5	IZVRŠBE PO DRUGI OSEBI	30
3.6	USPOSABLJANJE IN POSODOBITEV SMERNIC ZA ENOTNO DELO INŠPEKCIJE	30
3.7	PROGRAM DELA V ŠTEVILKAH	31
4.	INŠPEKCIJA ZA VINARSTVO	32
4.1	CILJI.....	32
4.2	PRAVNE PODLAGE	33
4.3	NALOGE	36
4.3.1	<i>Ocena tveganja</i>	<i>36</i>
4.4	METODE DELA	37
4.5	VSEBINSKA PODROČJA NADZORA.....	37
4.6	VZORČENJE.....	41
4.7	OSTALE AKTIVNOSTI.....	42
4.8	PROGRAM DELA V ŠTEVILKAH	43
5.	INŠPEKCIJA ZA GOZDARSTVO	44
5.1	CILJI.....	44
5.2	PRAVNE PODLAGE	44
5.3	VSEBINSKA PODROČJA NADZORA.....	46
5.4	NAČRT DELA V ŠTEVILKAH	52
6.	INŠPEKCIJA ZA LOVSTVO IN RIBIŠTVO	53
6.1	CILJI PROGRAMA.....	53

6.1.1	<i>Inšpekcija za lovstvo</i>	53
6.1.2	<i>Inšpekcija za ribištvo – sladkovodno ribištvo</i>	53
6.1.3	<i>Inšpekcija za ribištvo – morsko ribištvo</i>	53
6.2	PRAVNE PODLAGE	54
6.3	VSEBINSKA PODROČJA NADZORA.....	56
6.3.1	<i>Inšpekcija za lovstvo</i>	56
6.3.2	<i>Inšpekcija za ribištvo – sladkovodno ribištvo</i>	57
6.3.3	<i>Inšpekcija za ribištvo – morsko ribištvo</i>	58
6.4	PROGRAM DELA V ŠTEVILKAH	58

1. UVOD

Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo (v nadaljevanju: IRSKGLR) je organ v sestavi Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljevanju: MKGP). Naloge IRSKGLR so vezane predvsem na nadzor izvajanja zakonskih in podzakonskih aktov v pristojnosti MKGP. S tem zagotavljamo varovanje javnega interesa na področju za katerega smo pristojni.

Svoje naloge opravljamo z izvajanjem inšpekcijskega nadzora nad spoštovanjem in izvajanjem predpisov oziroma skladnostjo delovanja s predpisi.

V IRSKGLR delujejo štiri inšpekcije ter Služba za skupne in pravne zadeve. Inšpekcije, ki delujejo v organu so:

- Inšpekcija za kmetijstvo,
- Inšpekcija za gozdarstvo,
- Inšpekcija za vinarstvo,
- Inšpekcija za lovstvo in ribištvo.

Inšpektorat opravlja naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem predpisov s področij kmetijstva, varstva kmetijskih zemljišč, delovanjem agrarnih skupnosti, promocije kmetijskih in živilskih proizvodov, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina, vključno z nalogami uradnega nadzora na področju varnosti, kakovosti in označevanjem vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina, razvoja podeželja, ukrepov kmetijske politike, zootehniko, na področju identifikacije in registracije živali, nad izvajanjem rejskih programov ter delovanjem selekcijskih centrov, delovanjem javnih služb v kmetijstvu, dobre kmetijske prakse, prometom in uporabo organskih in mineralnih gnojil in sredstev za izboljšanje tal ter njihove uporabe na obdelovalnih in pašnih površinah, na področju živalskih stranskih proizvodov in pridobljenih proizvodov, ki niso namenjeni prehrani ljudi, razen nalog, ki so v pristojnosti Agencije Republike Slovenije za okolje in Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, nad uporabo biološko razgradljivih odpadkov, varstvom voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov, na področju soobstoja genskih spremenjenih kmetijskih rastlin, gozdarstva, lovstva in varstva prostoživečih živalskih vrst, sladkovodnega in morskega ribištva, lahko pa opravlja tudi kontrolo v postopkih izvajanja ukrepov iz pristojnosti Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja.

Program inšpekcijskega nadzora posamezne inšpekcije temelji na programu dela, ki izhaja iz ocen tveganja, ki se določajo glede na prioritete po posameznih vsebinah oziroma zakonskih predpisih in na podlagi ugotovitev iz preteklih let. Ena izmed metod dela v postopku inšpekcijskega nadzora je tudi odvzem vzorcev za analize, izvedba meritev, izvedba monitoringov, katerih rezultat so podlaga oziroma pomoč inšpektorjem pri odločanju v konkretni inšpekcijski zadevi.

2. SLUŽBA ZA SKUPNE IN PRAVNE ZADEVE

Služba za skupne in pravne zadeve opravlja naloge, ki se nanašajo na:

- izvajanje ukrepov informacijske varnosti ter zagotavljanje varnega in zanesljivega delovanja sistemov,
- delovanje, vzdrževanje, nadgradnjo in razvoj informacijskega sistema inšpektorata; razen v delu za katerega je odgovorno Ministrstvo za digitalno preobrazbo,
- izvajanje internih pregledov nad delom inšpektorjev z namenom izboljšanja kakovosti dela v sodelovanju z direktorji inšpekcij,
- izvajanje plačnega sistema,
- izvajanje uslužbenskega sistema,
- nudenje pravne pomoči inšpektorjem pri uporabi materialnega in procesnega prava,
- oblikovanje sistemskih rešitev ter predlogov za sistemsko pravno rešitev izvajanja materialnih predpisov,
- organizacijo dela in zagotavljanje pogojev za delo organa,
- pripravo in izvedbo postopkov javnega naročanja,
- pripravo, izvrševanje in spremljanje izvrševanja finančnega načrta,
- upravljanje s človeškimi viri,
- upravljanje z dokumenti in dokumentarnim gradivom,
- varnost in zdravje pri delu.

2.1 Organizacija inšpektorata

IRSKGLR deluje na 20 lokacijah po Sloveniji, in sicer:

- sedež inšpektorata je na Dunajski cesti 58 v Ljubljani,
- 8 območnih enot: Celje, Koper, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Nova Gorica, Novo mesto,
- 12 inšpekcijskih izpostav: Brežice (NM), Dravograd (CE), Grosuplje (LJ), Kamnik (LJ), Kočevje (LJ), Lendava (MS), Mozirje (CE), Ormož (MB), Postojna (KP), Ptuj (MB), Sežana (KP), Zagorje (LJ).

IRSKGLR ne razpolaga s svojimi prostori, saj je že januarja 2017 Ministrstvo za javno upravo (v nadaljevanju: MJU) postalo upravljavec vseh nepremičnin IRSKGLR in najemnik poslovnih prostorov, v katerih deluje inšpektorat. Skrbi za najem in upravljanje lastniških in najetih nepremičnin in plačuje stroške obratovanja inšpektorata na vseh navedenih lokacijah. Ministrstvo za digitalno preobrazbo (v nadaljevanju: MDP) je postalo upravljavec informacijske strojne opreme in zagotavlja računalniško strojno opremo za delovanje inšpektorata.

2.2 Kadrovski viri

V skladu z Enotnim kadrovskim načrtom MKGP za leto 2025 je dovoljeno število zaposlenih v IRSKGLR na dan 31. 12. 2025 87 oseb in 1 kvota za zaposlitev pripravnika.

Na Inšpektoratu je na dan 31. 12. 2025 zaposlenih 87 javnih uslužbencev za nedoločen čas od tega na:

- inšpektorskih delovnih mestih 71 oseb,
- uradniških in strokovno tehničnih delovnih mestih 16 oseb.

Število inšpektorjev izraženih v FTE, ki opravljajo neposreden inšpekcijski nadzor na terenu, po posamezni inšpekciji je naslednje:

- Inšpekcija za kmetijstvo: 26 (od tega ena oseba za krajši delovni čas 5 ur dnevno)
- Inšpekcija za gozdarstvo: 17
- Inšpekcija za vinarstvo: 11
- Inšpekcija za lovstvo in ribištvo: 13.

Na IRSKGLR je na dan 31. 12. 2025 zaposlenih 42 moških in 45 žensk, povprečna starost zaposlenih je 53,1 let. V letu 2026 sta predvideni 2 upokojitvi.

Na kadrovskem področju se bodo v letu 2026 izvajale naslednje aktivnosti:

- redne mesečne aktivnosti (obračun plač, priprava odredb za nadurno delo in ostalih aktivnosti v zvezi z stroški dela),
- izvajanje postopkov za nove zaposlitve in priprava individualnih aktov (pogodbe, aneksi, odločbe),
- izvedba in uvedba novega sistema delovne uspešnosti glede na sprejeto zakonodajo,
- skrb za izvedbo letnih razvojnih pogovorov za leto 2026,
- napredovanja v plačni razred in napredovanje v naziv,
- priprava sklepov za redni letni dopust za leto 2026 - do konca marca 2026,
- priprava Načrta izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja za leto 2026,
- priprava poročila o izobraževanju, usposabljanju in izpopolnjevanju za leto 2025,
- skrb za napotitev zaposlenih na obdobje zdravstvene preglede,
- naročanje novih mobilnih aparatov,
- uveljavitev nove uslužbenske zakonodaje.

Nadaljevali bomo s pristopi in ukrepi, ki smo si jih zastavili po merjenju organizacijske klime v oktobru 2024 in tudi v letu 2026 posebno pozornost namenili področju razvoja kadrov. Načrtujemo izdajo treh »Novičnikov IRSKGLR« s katerimi želimo krepiti interno komunikacijo in izboljšati pretok informacij.

Pomemben poudarek bo namenjen tudi uvajanju novih inšpektorjev v delo, saj želimo zagotoviti kakovostno vključitev v naše delovne procese.

Poleg navedenega se bodo na IRSKGLR izvajali še drugi ukrepi, ki bodo pripomogli k izboljšanju organizacijske klime v organu in ustvarjanju spodbudnega delovnega okolja za vse zaposlene.

Na področju varnosti in zdravja pri delu bomo skrbeli za izvajanje aktivnosti na podlagi Izjave o varnosti z oceno tveganja ter za zdravo (promocija zdravja na delovnem mestu) in varno delovno okolje zaposlenih.

2.3 Finančni viri

Sprejeti proračun za leto 2026 je določen v višini 5.428.500,00 EUR. Razporeditev sredstev po proračunskih postavkah je naslednja:

PP	Naziv PP	EUR
221184	Plačilo DDV za NOO - IRSKGLR	59.137
261810	Certifikati, informatika, obrazci in registri	80.000
261910	Analize odvzetih vzorcev inšpekcije in izvedenci	175.000
452410	Materialni stroški	586.363
597010	Plače	4.424.000
677510	Izvršbe inšpekcijskih odločb	50.000
772010	Investicije in inv. vzdrževanje	50.000
	Skupaj sprejeti proračun 2026	5.424.500
774210	Sredstva odškodnin zavarovalnic	2.000
895900	Sredstva od prodaje državnega premoženja	2.000
	Skupaj	5.428.500

Tabela 1: Sprejeti proračun za PU 2336 za leto 2026

Sprejeti proračun 2026 za IRSKGLR je v primerjavi z veljavnim proračunom 2025 višji za 16.675 EUR zaradi:

- višjega zneska zagotovljenih sredstev na proračunski postavki 261810 Certifikati, informatika, obrazci in registri. Zaradi zaključka evropskega projekta, financiranega iz Mehanizma za okrevanje in odpornost »Zasnova in razvoj podpornega informacijskega sistema za učinkovit in transparenten inšpekcijski nadzor na terenu – eFokus« (NRP projekta 2336-22-0001), se del stroškov za vzdrževanje aplikacijskih rešitev e-fokus prenaša na integralno postavko 261810. IRSKGLR mora namreč po zaključku projekta sam zagotavljati sredstva za nadaljnje vzdrževanje teh storitev.
- višanja razpoložljivih sredstev na proračunski postavki 597010 – Plače, ki je namenjen pokritju sprememb zakonskih predpisov na področju izplačila plač.

PP	Naziv PP	EUR
221468	C2K7IL Digitalni prehod na področju kmetijstva, prehrane in gozdarstva-NOO-IRSKGLR	327.914

Tabela 2: Finančni viri NOO za leto 2026

Finančni viri obsegajo EU sredstva načrtovana za leto 2026, zagotovljena iz Mehanizma za okrevanje in odpornost za izvajanje projekta 2336-22-0001 "Zasnova in razvoj podpornega informacijskega sistema za učinkovit in transparenten inšpekcijski nadzor na terenu – eFokus". Del sredstev, ki niso bila porabljena v letu 2025, se bo preneslo v leto 2026 glede na upravičen zamik dinamike izvajanja projekta.

2.4 Informatika

Za zagotavljanje osebne računalniške opreme zaposlenim na IRSKGLR načeloma skrbi Ministrstvo za digitalno preobrazbo (MDP). V letu 2024 smo ob pomoči MDP izvedli zamenjavo vseh službenih računalnikov in prešli na centralno upravljanje službene namizne in mobilne opreme in varnostnih uporabniških nastavitev. S tem smo pridobili več funkcionalnosti na področju medsebojnega sodelovanja in skupinskega dela, boljšo programsko opremo, obenem smo inšpektorje opremili z dobrimi prenosniki, primernimi tudi za terensko delo in tabličnimi računalniki za izvajanje terenskih meritev in posnetkov stanja na terenu, na katerih so nameščene digitalne karte. Na področju osebne računalniške opreme v letu 2026 načrtujemo nakup nekaj prenosnikov iz projekta NOO eFOKUS, zaradi poenotenja opreme za vse zaposlene (tudi za strokovno tehnični kader) in novo zaposlenih. Planiramo tudi zamenjavo nekaj dotrajanih namiznih tiskalnikov, ki so amortizirani in v glavnem služijo za izpis vročilnic, kuvert in ovojev zadev. Načrtujemo tudi zagotovitev nekaj zamenjav in dodatnih zaslonov, ki jih zagotavlja MDP preko centralnih nabav. Večji del tiskanja imamo urejeno centralno preko najetih večnamenskih naprav, ki omogočajo tudi skeniranje dokumentov.

Poleg računalniške opreme načrtujemo zamenjavo še druge potrošne računalniške opreme – dotrajanih brezžičnih tipkovnic in mišk, dokupiti moramo SD kartice za delo z digitalnimi kartami, ki so prednaložene na SD kartice, nekaj spominskih USB ključkov, čitalce SD kartic, nosilce mobilnih telefonov za avte in USB kable za povezavo mobilnih telefonov z računalniki in polnilci.

MDP zagotavlja dobavo in vzdrževanje večine namizne licenčne programske opreme Microsoft in druge namizne programske opreme, ki jo uporabljamo na namiznih in na strežniški infrastrukturi. MDP prav tako pokriva storitve vzdrževanja sistemske strežniške opreme in s tem povezanih programskih rešitev, od virtualnega strežniškega okolja, centralnega diskovja, požarnih pregrad, komunikacijske opreme ter sistemov rezervnega napajanja in arhiviranja podatkov. Tovrstne storitve so zagotovljene in potekajo brez težav.

V letu 2026 bo poseben poudarek namenjen tudi krepitvi informacijske varnosti, skladno z novimi zahtevami Zakona o informacijski varnosti (ZInfV-1). IRSKGLR bo nadaljeval aktivnosti za vzpostavitev celovitega sistema upravljanja informacijske varnosti, ki vključuje pripravo, posodobitev in vzdrževanje varnostne dokumentacije, zahtevane po 21. členu ZInfV. Ta proces obsega opredelitev informacijskih tveganj, uvedbo ustreznih varnostnih ukrepov, določitev pristojnosti in odgovornosti ter vzpostavitev postopkov za odzivanje na incidente. Vzporedno bomo izvajali ozaveščanje in ciljno usposabljanje zaposlenih o varnem ravnanju z informacijami, prepoznavanju tveganj ter uporabi novih rešitev, ki jih vpeljujemo v okviru digitalne prenove. S tem bomo zagotovili, da bo IRSKGLR izpolnjeval zakonske obveznosti,

hkrati pa gradil robustno, zanesljivo in varno informacijsko okolje, ki podpira učinkovito delovanje inšpekcijskega nadzora ter omogoča varovanje osebnih podatkov.

Na področju poslovnih informacijskih rešitev načrtujemo nadgradnje operacijskih sistemov na produkcijskih strežnikih, rekonfiguracije diskovnih sistemov in optimizacije informacijskega okolja za zagotavljanje večje robustnosti in fleksibilnosti produkcijskega informacijskega okolja ob pomoči MDP. Tako bomo rekonfigurirali večino strežnikov na virtualnem strežniškem okolju na nove, performančnejše diskovne sisteme, nadgraditi verzije operacijskih sistemov virtualnih strežnikov in samega virtualnega okolja. Načrtujemo povečanje kapacitet za zagotovitev brezprekinitvenega poslovanja s podvojenimi in dislociranimi virtualnimi okolji, za čim manj izpadov strežnikov in hitro okrevanje v primeru izrednih dogodkov.

V primeru strežniške infrastrukture načrtujemo osnovno razvojno vzdrževanje namenske programske opreme eNIS in redno vzdrževanje obstoječe systemske opreme za zagotovitev ustrezne operativnosti informacijske infrastrukture in nemotenega poteka poslovnih procesov.

V letu 2026 načrtujemo nadgradnje in posodobitve poslovne aplikacije eNIS, v smislu prilagajanja pravilom po Uredbi o pisarniškem poslovanju ter boljše podpore delovnih procesov in hitrejšega vnosa podatkov. Nadaljevali bomo s preurejanjem ter posodabljanjem vnosnih mask, da bo na njih prikazanih več podatkov in s tem potrebnih manj klikov za vnos obveznih podatkov. Načrtujemo tudi nadgradnjo in prenovo prekrškovne evidence in evidence zavezancev nadzora, ki jih redno nadzorujemo, vključno z načrtovanjem nadzorov po inšpekcijah. Nekaj dodatnih nadgradenj bo tudi na integracijah z drugimi povezanimi evidencami in registri, zaradi prenove izvornih evidenc in registrov. Prenova se bo nanašala tudi na integracije s prostorskim informacijskim sistemom, ki ga vzpostavljamo v okviru projekta eFokus.

Na področju nadzora morskega ribištva se načrtuje vzpostavitev sistemov za izmenjavo podatkov enovitih inšpekcijskih zapisnikov z Evropsko komisijo in Evropsko agencijo za nadzor morskega ribištva ter državami članicami EU preko sistema FLUX. Za izmenjavo podatkov preko usklajenega in standardiziranega podatkovnega modela XML se načrtuje izmenjava podatkov več modulov inšpekcijskih zapisnikov. Trenutno potekajo testiranja za izmenjavo podatkov 2 modulov zapisnikov, v letu 2026 pa se jih predvideva 6. Zaradi sprejema nove nadzorne EU uredbe se je vsebinska implementacija teh rešitev nekoliko zamaknila in EFCA ter Komisija načrtujeta implementacijo v letu 2026.

V eNIS za implementacijo sistema FLUX načrtujemo tudi nadgradnjo šifrantov, ki bodo omogočali dvojezičnost, saj podatke zbiramo v slovenskem jeziku, izmenjevali pa se bodo v standardiziranem kodnem ali angleškem jeziku. V ta namen na evropskem nivoju skupaj z drugimi državami skrbimo za usklajevanje in standardizacijo podatkov in podatkovnega modela, ki je osnova za vzpostavitev podatkovne izmenjave med različnimi deležniki preko v naprej definiranih XML izmenjevalnih formatov. Standardizacija in usklajevanja na tem področju še potekajo, saj je struktura trenutno definirana za šest od desetih zapisnikov. Implementacija izmenjave podatkov se je zaradi kompleksnosti rešitve zavlekla na daljše obdobje od prvotno načrtovanega, saj gre za zahtevno informacijsko rešitev.

Nadgradnja inšpekcijskih zapisnikov za morsko ribištvo je bila izvedena v letu 2024, vendar bodo zapisniki zaradi zadnjih sprememb nadzorne uredbe potrebni prilagoditev z dodatnimi podatkovni polji in vsebinami. Vzdrževati bomo morali tudi podatkovne integracije podatkov sistema InfoRib, kjer inšpektorji za namene nadzorov dostopajo do podatkov o registru plovil, ladijskih dnevnikih količinah ulova in drugih podatkov o ulovu in prodaji. Te podatke uporablja tudi Center za nadzor morskega ribištva, ki deluje pod okriljem inšpektorata na območni enoti v Kopru. Modul za pregled in upravljanje neskladij ter ukrepov ob ugotovljenih kršitvah bo posodobljen zaradi sprejemanja novih predpisov s področja nadzora morskega ribištva. Zaradi sprememb bo potrebna tudi nadgradnja integracij, posebno modula upravljanja ugotovljenih neskladij VALID. Zagotovi moramo tudi prilagoditve modula za izračun ocene tveganja, ki uporablja podatke iz inšpekcijskih zapisnikov in modula VALID, ker se spreminjajo šifranti kršitev. Po dopolnitvah osnovnih modulov bo nadgrajen še modul za izdelavo standardnih poročil za tekoče, mesečno, letno in petletno poročanje na področju morskega ribištva, posebno ACTREP, iz katerega poročamo največ podatkov. Ker se nekatera poročila še izpolnjujejo ročno, planiramo aplikacijsko podpreti tudi ta opravila.

V letu 2026 načrtujemo celovito nadgradnjo sistema poročil v sistemu eNIS in v ESRI GIS sistemih, ki jih vzpostavljamo v okviru projekta eFOKUS. Prenovljenih in na novo zasnovanih bo več tipov poročil za namene hitrih statističnih pregledov realizacije dela, tako iz programa načrtanih pregledov, kot po vsebinah opravljenega dela po inšpekcijah in zakonskih podlagah. Stremimo tudi k pripravi sistema poročil po nadzornih ploščah po geografskih območjih v okviru spletnih aplikacij razvitih na Gisprotalu, ki je del projekta eFOKUS. Ta bodo omogočala izbirati vsebine nadzorov po regijah, občinah, inšpekcijah, zakonskih podlagah in podrobnih vsebinskih področjih. Zaradi sprejetja Uredbe o Programu upravljanja območij Natura 2000 v letu 2023 je potrebno prenoviti in nadgraditi tudi prostorsko poročanje z izrečenimi inšpekcijskimi ukrepi.

V okviru projekta Digitalni prehod na področju kmetijstva, prehrane in gozdarstva, ki je financiran iz Mehanizma za okrepanje in odpornost (NOO) IRSKGLR izvaja projekt eFokus, v okviru katerega inšpektorat vzpostavlja digitalno podporo učinkovitejšemu inšpekcijskemu nadzoru na terenu. Inšpektorat v sklopu projekta razvija spletni in mobilne rešitve za podporo pametnega in ciljno usmerjenega inšpekcijskega nadzora. Inšpektorjem smo v okviru projekta že zagotovili opremo za učinkovito delo inšpektorjev na terenu, z digitalnimi kartografskimi podlagami pa enostavno vodenje do lokacij nadzora in neposredni zajem terenskih meritev, fotografij in drugega digitalnega gradiva ter prenos tega neposredno v zaledni informacijski sistem organa.

eFokus je zamišljen kot interoperabilen informacijski sistem temelječ na prostorskih in analitičnih podatkih, pridobljenih iz medsebojno povezanih podatkovnih zbirk različnih državnih organov, ki so podlaga učinkovitega inšpekcijskega nadzora na terenu, saj inšpektorji na mobilnih napravah, na samem terenu lahko preverijo dejansko stanje v prostoru, brez predhodne priprave in pregleda različnih GIS aplikacij pred odhodom na teren. eFOKUS bo zagotavljal bolj ciljno usmerjen inšpekcijski nadzor, podporo učinkovitemu terenskemu delu, hiter in zanesljiv zajem na terenu zbranih podatkov s sodobnimi orodji za zajem prostorskih

podatkov, prostorsko analitiko za potrebe poročil, ciljno usmerjanje nadzora za odkrivanje in odpravo neskladij v prostoru.

Inšpektor bo neposredno na terenu lahko preveril ažurne podatke, tam opravil potrebna dejanja in zabeležil ugotovitve, vključno z zapisnikom, posnetkom stanja, fotografijami, izjavami strank, kar se bo lahko shranilo v digitalni obliki in že s terena posredoval v zaledni informacijski sistem IRSKGLR. Že na terenu bo inšpektor lahko izdal zapisnik v obliki elektronskega dokumenta za enostavne postopke, sicer bo dokument dodelal v pisarni. Na ta način ustvarjeni dokumenti bodo geografsko locirani, vidni tudi na kartografskih podlagah, prav tako na terenu zajete fotografije.

V nadaljevanju implementacije projekta v letu 2026, bo izvedena nadaljnja integracija na terenu zajetih prostorskih podatkov z zalednim informacijskim sistemom inšpektorat. Prav tako bo inšpektorat vzpostavil mobilne inšpekcijske zapisnike za lažje in učinkovitejše delo inšpektorjev na terenu in napredno prostorsko podatkovno analitiko znotraj spletnih prostorskih aplikacij. Za širšo javnost bo vzpostavljena spletna rešitev za natančno prostorsko prijavo nepravilnosti. Nadgradnja vključuje tudi izboljšanje prostorskih slojev v mobilnih in spletnih kartah, prilagojenih specifičnim potrebam posameznih inšpekcij. Te sloje IRSKGLR pridobiva iz lastnih virov ter od drugih državnih organov (MKGP, Zavod za gozdove Slovenije, Geodetska uprava Republike Slovenije, ARSO, Ministrstvo za naravne vire in prostor ipd.). V prihodnje bo v sistem integriranih še več digitalnih podatkovnih virov, ki bodo podpora inšpekcijskemu terenskemu delu.

Z razvitimi rešitvami bodo inšpektorji lahko navzkrižno preverjali različne podatkovne vire na lokacijo natančno, ugotavljali neskladja v prostoru, preverjali na katerih lokacijah so bile že opravljene obravnave, kateri ukrepi so bili odrejeni ipd. V sistemu bo mogoče dopolnjevati izbrane podatke povezanih primarnih virov, ki so vir ugotovljenih neskladij, kot je odkrivanje tridimenzionalnih sprememb v prostoru (npr. črne gradnje, ilegalna nasutja, odvozi materiala, ipd.). S projektom bo IRSKGLR povečal učinkovitost in zanesljivost inšpekcijskega terenskega.

2.5 Izobraževanje

V IRSKGLR se zavedamo, da je znanje temelj strokovnega, zakonitega in sodobnega inšpekcijskega dela, zato bo tudi v prihodnjem obdobju izobraževanje ostalo ena naših ključnih prioritet. Sprememba predpisov, vse večja kompleksnost nadzora in hitre tehnološke rešitve od zaposlenih zahtevajo stalno strokovno rast, prilagajanje in poglobljeno razumevanje svojega področja. Zato bomo do konca februarja 2026 (sladno z določbami 114. člena ZJU-1) pripravili Načrt izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja za leto 2026, ki bo nadgrajen na podlagi izkušenj iz preteklega leta ter usmerjen v še bolj ciljno in vsebinsko poglobljeno izobraževanje. Načrt bo temeljil na specifičnih potrebah posameznih inšpekcij ter krepitvi praktičnih znanj, ki jih inšpektorji in podporne službe potrebujejo pri vsakodnevnem delu.

Poseben fokus bomo namenili novostim na področju ZUP-a, ki predstavljajo temelj zakonitega postopanja, ter informacijski varnosti, ki postaja ključni element odgovornega ravnanja z

občutljivimi podatki. Pri tem bomo nadaljevali tradicijo internega prenosa znanja, krepite mentorstva ter vključevanja izkušenih strokovnjakov iz prakse.

Naše vodilo ostaja ustvarjanje okolja, v katerem ima vsak zaposleni možnost razvijati svoje kompetence, nadgrajevati strokovnost in slediti najboljšim praksam v inšpekcijskem delu. Verjamemo, da vlaganje v znanje krepi tako posameznika kot celotno organizacijo, zato ostajamo zavezani sistematičnemu, dostopnemu in kakovostnemu izobraževanju. S takšnim pristopom gradimo sodoben in strokoven inšpektorat, ki svoje poslanstvo uresničuje odgovorno, strokovno in v korist javnosti.

3. INŠPEKCIJA ZA KMETIJSTVO

3.1 Strateški cilji

Predvideno število pregledov temelji na oceni tveganja za posamezne vsebine, pri čemer se izpostavlja javni interes, varovanje okolja, ljudi in premoženja. Upoštevajo se tudi nepravilnosti iz preteklega obdobja na podlagi pregledov in izdanih odločb. Tako predvidevamo, da bo inšpekcija za kmetijstvo v letu 2026 opravila okrog 7500 pregledov ter izdala do 900 upravnih ureditvenih odločb. Pri tem je delež prijav v preteklem letu znašal do 40 % vseh pregledov in izdanih odločb. Program dela je razdeljen v vsebinske sklope po posamezni zakonodaji. Znotraj posamezne zakonodaje predvidevamo izvedbo pregledov na podlagi pripravljenih akcij IRSKGLR, sprotnih prijav, ter na podlagi predhodno pripravljenih skupnih akcij z drugimi inšpektorati.

Glavni strateški cilji bodo usmerjeni v zaščito kmetijskih zemljišč in varstvo voda pred onesnaženjem z nitrati iz kmetijskih virov. Pri tem ločimo:

1. Prioritetne inšpekcijske preglede: zaradi zagotavljanja varovanja voda in varnosti pridelkov in živil, s tem pa tudi varstva potrošnikov, se izredni inšpekcijski pregledi na podlagi pobud in prijav opravljajo prednostno, še posebej tam, kjer je močno izražen javni interes.
2. Systemske inšpekcijske nadzore, ki so za vsak strateški cilj pripravljeni na podlagi ugotovitev in izkušenj iz prejšnji let in v skladu z letnim programom dela:
 - trajno ohranjanje rodovitnosti kmetijskih zemljišč na način, da se preprečuje zaraščanje,
 - varstvo kmetijskih zemljišč pred degradacijo, onesnaženjem in nenamensko rabo, s čimer se ohranja in izboljšuje vire za trajnostno pridelavo hrane, omogoči se stabilna pridelava kakovostne, čim cenejše in varne hrane ter posledično zagotavlja prehranska varnost in čim višja stopnja samooskrbe,
 - finančna disciplina in sledljivost porekla pri prijavi pridelka z nadzorom registrov,
 - zadosten delež lastnih surovin in surovin dokupljenih iz drugih kmetij ter opravljanje lastnih storitev s ciljem boljše rabe lastnih proizvodnih zmogljivosti in delovnih moči kmetije pri nadzoru dopolnilne dejavnosti na kmetiji,

- dobra kmetijska praksa pri gnojenju s spoštovanjem kmetijsko okoljskih pogojev, še posebej na vodovarstvenih območjih,
- identifikacija in registracija živali ter izvajanja rejskih programov javnih služb s področja kmetijstva oziroma živinoreje,
- plačevanje prispevkov za promocijo kmetijskih pridelkov in živil, ki jih resorno ministrstvo uvrsti v shemo kakovosti,
- nadzor nad organizacijami proizvajalcev v smislu izpolnjevanja pogojev in zasledovanja ciljev ustanovitve glede koncentracije ponudbe, načrtovanju proizvodnje ali optimizaciji proizvodnih stroškov,
- nadzor nad pravilnim izvajanjem zelenih javnih naročil in s tem posledično uživanja hrane iz shem kakovosti,
- preprečevanje nepoštenih poslovnih praks, zlasti pri označevanju storitev kmetijske dejavnosti,
- nadzor sporočanja cen za področje govejega, prašičjega ter perutninskega mesa in jajc,
- preprečevanje sive ekonomije pri prometu s kmetijskimi pridelki in izdelki na lokalnem trgu, kar se bo poskušalo doseči na tri načine:
 - s poostrenimi nadzori v okviru obstoječe zakonodaje,
 - okrepljenim sodelovanjem z ostalimi inšpekcijami in organi, ki sodelujejo v Inšpekcijskem svetu (Policija, FURS),
 - aktivnim sodelovanjem pri spremembah področne zakonodaje.

3. Skupni inšpekcijskih nadzori oziroma sodelovanje ter nadzori (nadzor prodaje kmetijskih pridelkov in živil na tržnicah, nadzor uporabe digestata iz bioplinarn na kmetijskih zemljiščih, dopolnilne dejavnosti na kmetijah in gostinski obrati).

Poleg tega bo inšpekcija za kmetijstvo v letu 2026 nadaljevala z monitoringom in odvzemom inšpekcijskih vzorcev tal na vodovarstvenih območjih (VVO) in območjih uporabe digestata in komposta, vzorčenjem konoplje na prisotnost THC ter vzorčenjem mineralnih in organskih gnojil na vsebnost označenih sestavin, primerjavo njihovega dejanskega deleža z deklariranim in morebitno prisotnost težkih kovin. Zaradi ugotavljanja stopnje degradacije in onesnaževanja kmetijskih zemljišč bo po potrebi inšpekcija za kmetijstvo opravila tudi vzorčenja tal v zvezi s kemično onesnaženostjo zaradi kmetijske in druge dejavnosti na teh območjih, še posebej ob uporabi biološko razgradljivih odpadkov oziroma industrijskih odpadkov, ki se lažno deklarirajo kot gnojila.

Redni pregledi se izvajajo na podlagi ugotovitev in izkušenj, ki temeljijo na kršitvah iz preteklosti in obsega kršitev, ki imajo lahko negativne posledice za okolje, zdravje ljudi in žival ter predstavljajo veliko finančno tveganje.

3.2 Pravne podlage za delo inšpekcije za kmetijstvo v letu 2026

V nadaljevanju so navedene pravne podlage, katerih vsebine spadajo v pristojnost nadzora inšpekcije za kmetijstvo. Posamezne pravne podlage so vsebinsko kot podpoglavja podrobneje predstavljena v nadaljevanju programa dela za leto 2026.

Nacionalna zakonodaja:

- Zakon o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US, 123/21, 44/22, 130/22-ZPomK-2, 18/23, 78/23 in 100/25 – Zkmet-2)
- Pravilnik o registru kmetijskih gospodarstev (Uradni list RS, št. 7/23, 15/24 in 100/25 – Zkme-2)
- Pravilnik o evidenci dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč (Uradni list RS, št. 128/08, 4/10, 110/10 in 100/25 – Zkme-2)
- Uredba o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji (Uradni list RS, št. 57/15, 36/18, 151/22, 4/25, 100/25)
- Uredba o ureditvi trga s hmeljem (Uradni list RS, št. 20/09, 60/10, 88/11, 50/15, 100/25 – Zkme-2)
- Zakon o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D in 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE, , 95/23 - ZIUOPZP, 131/23 - ZORZFS, 81/24 - ZORZFS-A, 100/25)
- Uredba o ugotavljanju onesnaženosti kmetijskih zemljišč in gozda (Uradni list RS, št. 6/90, Uradni list RS, št. 59/96 - ZKZ, 68/96)
- Uredba o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Uradni list RS, št. 113/09, 5/13, 22/15, 12/17, 44/22 – ZVO-2)
- Uredba o uporabi oljčnih tropin in rastlinske vode za gnojenje (Uradni list RS, št. 10/22 in 100/25 – Zkme-2)
- Uredba o podrobnejših merilih za presojo, ali obdelovalec ravna kot dober gospodar (Uradni list RS, št. 81/02)
- Uredba o izvajanju ukrepa odpravljanje zaraščanja na kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 111/23, 44/24)
- Zakon o živinoreji (Uradni list RS, št. 18/02, 110/02 – ZUreP-1, 45/04 – ZdZPKG, 90/12 – ZdZPVHVVR, 45/15 in 100/25 – Zkme-2)
- Uredba o izvajanju uredbe (EU) o reji živali (Uradni list RS, št. 59/18)
- Uredba o izvajanju izvedbene uredbe (EU) o določitvi pravil v zvezi z metodami za identifikacijo enoprstih kopitarjev (Uradni list RS, št. 103/15 in 100/25 - ZZdrŽiv)
- Pravilnik o centralnem registru objektov akvakulture in komercialnih ribnikov ter o zbiranju podatkov o staležu in proizvodnji akvakulture (Uradni list RS, št. 3/11, 100/25 - ZZdrŽiv)
- Uredba o načinu in pogojih izvajanja javnih služb v živinoreji (Uradni list RS, št. 99/08)
- Uredba o izvajanju Uredbe (EU) o določitvi pravil o omogočanju dostopnosti sredstev za gnojenje EU na trgu (Uradni list RS, št. 30/23, 100/25 – Zkme-2)
- Zakon o mineralnih gnojilih (Uradni list RS, št. 29/06 in 90/12 – ZdZPVHVVR)

- Zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov (Uradni list RS, št. 26/11 in 57/12)
- Uredba o določitvi višine in začetku plačevanja obveznega prispevka za promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov za zavezanca sektorja pridelave in predelave sadja (Uradni list RS, št. 81/16 in 10/18)
- Uredba o obveznem prispevku za promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov za zavezanca sektorja mleka za obdobje 2023–2025 (Uradni list RS, št. 77/22)
- Uredba o obveznem prispevku za promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov za zavezanca sektorja mesa za obdobje 2023–2025 (Uradni list RS, št. 60/22)
- Uredba o določitvi višine in začetku plačevanja obveznega prispevka za promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov za zavezanca sektorja pridelave in predelave mesa za goveje in perutninsko meso (Uradni list RS, št. 103/15)
- Uredba o zelenem javnem naročanju (Uradni list RS, št. 51/17, 64/19, 49/20 – ZIUZEOP, 152/20 – ZZUOOP, 121/21, 132/23 in 43/25)
- Zakon o soobstoju gensko spremenjenih rastlin z ostalimi kmetijskimi rastlinami (Uradni list RS, št. 41/09 in 69/15 – ZOPPGSR)
- Zakon o omejevanju ali prepovedi pridelave gensko spremenjenih rastlin (Uradni list RS, št. 69/15)
- Uredba o podrobnih ukrepih za pridelavo gensko spremenjene koruze (Uradni list RS, št. 12/10)
- Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 114/05 – uradno prečiščeno besedilo, 90/07, 102/07, 40/12 – ZUJF, 17/14, 163/22, 18/23 – ZDU-10, 88/23, 95/23 – ZIUOPZP, 117/23 – ZIUOPZP-A in 83/25)
- Uredba o metodologiji za ocenjevanje škode (Uradni list RS, št. 67/03, 79/04, 33/05, 81/06, 68/08)
- Zakon o agrarnih skupnostih (Uradni list RS, št. 74/15 in 44/22, 95/23 - ZIUOPZP, 38/24)
- Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 81/2022 - skl. US, 121/22 - ZUOKPOE, 160/2022 - skl. US, 18/23 - ZDU-10, 78/23 - ZUNPEOVE, 95/23 - ZIUOPZP, 131/23 - ZORZFS, 23/24, 81/24 - ZORZFS-A, 21/25 – ZOPVOOV in 56/25 - PoZ)
- Uredba o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata (Uradni list RS, št. 99/13, 56/15, 56/18 in 44/22 – ZVO-2)
- Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/2002, 2/2004 – ZZdrI-A, 41/2004 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US in 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 - ZIUOPZP, 131/23 - ZORZFS, 52/24 - odl. US)
- Uredba o mejnih, opozorilnih in kritičnih imisijskih vrednostih nevarnih snovi v tleh (Uradni list RS, št. 68/96, 41/04 - ZVO-1 in 44/22 – ZVO-2)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodna telesa vodonosnikov za območja občin Šmartno ob Paki, Polzela in Braslovče (Uradni list RS, št. 98/11 in 93/13 in 84/16)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov za območje Celja in Žalca (Uradni list RS, št. 25/16)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Rižane (Uradni list RS, št. 49/08, 72/12 in 69/13)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Apaškega polja (Uradni list RS, št. 59/07, 32/11 in 22/13, 79/15)

- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Dravsko-ptujskega polja (Uradni list RS, št. 59/07, 32/11 in 24/13, 79/15)
- Uredba o vodovarstvenem območju za javno oskrbo s pitno vodo v občinah Ormož, Središče ob Dravi, Sveti Tomaž in delu občine Ljutomer (Uradni list RS, št. 191/20)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Ruš, Vrbanskega platoja, Limbuške dobrave in Dravskega polja (Uradni list RS, št. 24/07, 32/11, 22/13, 79/2015 in 182/20)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Selniška dobava (Uradni list RS, št. 72/06, 32/11 in 22/13, 79/15)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Ljubljanskega polja (Uradni list RS, št. 48/15, 181/21, 60/22 in 35/23 – odl. US)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Ljubljanskega barja in okolice Ljubljane (Uradni list RS, št. 115/07, 9/08 – popr., 65/12 in 93/13)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov na območju občine Jezersko (Uradni list RS, št. 24/12)
- Uredba o vodovarstvenih območjih za občini Škofja Loka in Gorenja vas - Poljane (Uradni list RS, št. 164/20)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov na območju občine Jesenice (Uradni list RS, št. 62/13, 92/14 in 93/20)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov na območju Slovenj Gradca (Uradni list RS, št. 56/15, 21/18 in 17/23)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodna telesa vodonosnikov za območje občin Črnomelj, Metlika in Semič (Uradni list RS, št. 53/16)
- Uredba o načinu izplačevanja in merilih za izračun nadomestila za zmanjšanje dohodka iz kmetijske dejavnosti zaradi prilagoditve ukrepom vodovarstvenega režima (Uradni list RS, št. 105/11, 64/12, 44/13, 55/15, 97/15, 77/16 in 197/20)
- Uredba o nadomestilu za zmanjšanje dohodka iz kmetijske dejavnosti zaradi prilagoditve ukrepom vodovarstvenega režima za obdobje 2023 do 2029 (Uradni list RS, št. 132/23)
- Uredba o neposrednih plačilih iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 (Uradni list RS, št. 17/23, 63/23, 113/23, 2/24, 30/24, 83/24, 2/25, 36/25, 100/25 – Zkme-2 in 107/25)
- Uredba o izvedbi intervencij kmetijske politike za leto 2023 (Uradni list RS, št. 34/23 in 110/23)
- Uredba o pravilih pogojenosti (Uradni list RS, št. 2/24, 30/24, 109/24, 100/25 – Zkme-2 in 107/25)
- Zakon o rudarstvu (Uradni list RS, št. 14/14 – uradno prečiščeno besedilo in 61/17 – GZ, 54/22 in 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 - ZIUOPZP, 131/23 - ZORZFS, 81/24)
- Zakon o planinskih poteh (Uradni list RS, št. 61/07 in 92/21)
- Zakon o Triglavskem narodnem parku (Uradni list RS, št. 52/10, 46/14 – ZON-C in 60/17, 82/20, 18/23 – ZDU-10 in 97/25 – ZON-F)
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14, 47/15 – ZZSDT, 43/19, 121/21 – ZJN-3B in 78/23 – ZORR)
- Zakon o voznikih (Uradni list RS, št. 92/22 – uradno prečiščeno besedilo, 153/22 in

102/25)

- Uredba o izvajanju uredbe (EU) o uradnem nadzoru in drugih uradnih dejavnostih na področju živil, krme, zdravja in dobrobiti živali ter zdravja rastlin in fitofarmacevtskih sredstev (Uradni list RS, št. 129/20, 32/24)
- Uredba o koordinaciji delovanja ministrstev in njihovih organov v sestavi s pristojnostmi na področju varnosti živil in krme, zdravstvenega varstva živali in zaščite živali ter zdravstvenega varstva rastlin (Uradni list RS, št. 82/10 in 100/25 - ZVHK)
- Uredba o izvajanju Uredbe (ES) o določitvi zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi (Uradni list RS, št. 58/11)
- Zakon o izvajanju Uredbe (EU) Evropskega parlamenta in Sveta o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (Uradni list RS, št. 200/20 in 16/23)

Evropska zakonodaja:

- Direktiva Sveta 91/676/EGS z dne 12. decembra 1991 o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (UL EU št. L 375 z dne 31. 12. 1991, str. 1), zadnjič spremenjeno z Uredbo (ES) št. 1137/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008 o prilagoditvi nekaterih aktov, za katere se uporablja postopek, določen v členu 251 Pogodbe
- Uredba Komisije (EU) 2015/262 z dne 17. februarja 2015 o določitvi pravil v skladu z direktivama Sveta 90/427/EGS in 2009/156/ES v zvezi z metodami za identifikacijo enoprstih kopitarjev (uredba o potnih listih za enoprste kopitarje) (UL EU št. L 59 z dne 3. 3. 2015)
- Uredba (EU) št. 2016/1012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2016 o zootehniških in genealoških pogojih za rejo, trgovino s čistopasemskimi plemenskimi živalmi, hibridnimi plemenskimi prašiči in njihovim zarodnim materialom ter za njihov vstop v Unijo ter o spremembi Uredbe (EU) št. 652/2014, direktiv Sveta 89/608/EGS in 90/425/EGS ter razveljavitvi določenih aktov na področju reje živali («Uredba o reji živali») (UL EU št. L 171 z dne 29. 6. 2016)
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L št. 327 z dne 22. 12. 2000, str. 1), zadnjič spremenjena z Direktivo Sveta 2013/64/EU z dne 17. decembra 2013 o spremembi direktiv Sveta 91/271/EGS in 1999/74/EC ter direktiv 2000/60/ES, 2006/7/ES, 2006/25/ES in 2011/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta zaradi spremembe položaja Mayotta v razmerju do Evropske unije (UL EU št. L 353 z dne 28. 12. 2013, str. 8)
- Direktiva 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (UL EU št. L 312 z dne 22. 11. 2008, str. 3)
- Uredba (ES) št. 1069/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o določitvi zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi, ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1774/2002 (Uredba o živalskih stranskih proizvodih) (UL EU št. L 300 z dne 14. 11. 2009, str. 1)

- Uredba (EU) 2019/1020 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o nadzoru trga in skladnosti proizvodov ter spremembi Direktive 2004/42/ES in uredb (ES) št. 765/2008 in (EU) št. 305/2011 (UL EU št. L 169 z dne 25.6.2019, str. 1)
- Uredba (EU) 2019/1009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o določitvi pravil o omogočanju dostopnosti sredstev za gnojenje EU na trgu, spremembi uredb (ES) št. 1069/2009 in (ES) št. 1107/2009 ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2003/2003 (Besedilo velja za EGP) (UL EU št. L 170 z dne 25.6.2019, str. 1)
- Uredba (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o izvajanju uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, da se zagotovi uporaba zakonodaje o živilih in krmi, pravil o zdravju in dobrobiti živali ter zdravju rastlin in fitofarmacevtskih sredstvih, ter o spremembi uredb (ES) št. 999/2001, (ES) št. 396/2005, (ES) št. 1069/2009, (ES) št. 1107/2009, (EU) št. 1151/2012, (EU) št. 652/2014, (EU) 2016/429 in (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta, uredb Sveta (ES) št. 1/2005 in (ES) št. 1099/2009 ter direktiv Sveta 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES in 2008/120/ES ter razveljavitvi uredb (ES) št. 854/2004 in (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 89/608/EGS, 89/662/EGS, 90/425/EGS, 91/496/EGS, 96/23/ES, 96/93/ES in 97/78/ES ter sklepa Sveta 92/438/EGS (Uredba o uradnem nadzoru) (UL EU št. L 95 z dne 7.4.2017, str. 1)
- Uredba (EU) 2017/2394 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2017 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov, in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2006/2004 (UL EU št. L 345 z dne 27.12.2017, str. 1)
- Uredba (EU) 2019/515 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. marca 2019 o vzajemnem priznavanju blaga, ki se zakonito trži v drugi državi članici, in o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 764/2008 (UL EU št. L 91 z dne 29.3.2019, str. 1).

3.3 Vsebinska področja nadzora

V nadaljevanju tega poglavja je predstavljen program dela, prednostne naloge in kriteriji izbire nalog po posamezni pravni podlagi.

3.3.1 Zakon o kmetijskih zemljiščih

Nadzor nad varstvom in obdelanostjo kmetijskih zemljišč bo predstavljal vsaj 50 % vseh inšpekcijskih pregledov. Na podlagi teh podatkov inšpekcija za kmetijstvo v letu 2026 načrtuje največji obseg dela ravno po tem zakonu. Osredotočila se bo predvsem na preprečevanje zaraščenosti in neobdelanosti kmetijskih zemljišč ter preprečevanja degradacije in nenamenske rabe kmetijskih zemljišč. Na ta način se bo sledilo zastavljenemu strateškemu cilju varstva kmetijskih zemljišč pred degradacijo, onesnaženjem in nenamensko rabo, s čimer se ohranja in izboljšuje vire za trajnostno pridelavo hrane, omogoči se stabilna pridelava kakovostne, čim cenejše in varne hrane ter posledično zagotavlja prehranska varnost in čim višja stopnja samooskrbe. S tem ciljem in zastavljenim programom dela sledimo tudi Skupni kmetijski politiki EU, ki bo v novi finančni perspektivi namesto dosedanjih pravil in skladnosti

dala večji poudarek na rezultatih in smiselnosti (smotrnosti) ukrepov. Države članice bodo v večji meri same odločale, kako najbolje izpolniti skupne cilje evropske kmetijske politike in se hkrati odzvati na specifične potrebe svojih kmetov, podeželskih skupnosti in širše družbe.

Po podatkih Kmetijskega inštituta Slovenije (v nadaljevanju KIS) iz leta 2024 se v Republiki Sloveniji uporablja 476.000 ha kmetijskih zemljišč v uporabi (v nadaljevanju KZU), kar je za 1,0 % manj kot v letu 2023. V strukturi KZU še vedno prevladujejo trajni travniki in pašniki, ki zajemajo več kot polovico vseh površin (56 %), sledijo njive in vrtovi (38 %) in trajni nasadi (6 %).

Prijave se največkrat nanašajo na nelegalno nasipavanje kmetijskih zemljišč, uporabo kmetijskih zemljišč za skladiščenje gradbenih odpadkov in gradbenega materiala, izkopavanja, uporabo zemljišč za potrebe parkirišč za tovorna in osebna vozila, zaraščanje ter izvajanje agromelioracij v nasprotju z izdano odločbo. Poleg tega pa se vedno pogosteje ugotavlja gradnja različnih nelegalnih objektov na zemljiščih, tudi takšnih, za katere si je potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje. ZKZ glede objektov, za katere si je potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje, ne določa bistvenih zahtev. Te so določene v Gradbenem zakonu (v nadaljevanju: GZ-1). Ker zahteve za gradnjo ne izvirajo iz ZKZ temveč iz GZ-1, te ne morejo predstavljati pravne podlage za pristojnost oziroma ukrepanje kmetijskega inšpektorja. Nadzor nad njimi mora, upošteva 10. člen GZ-1, izvajati gradbeni in medobčinski inšpektor. Iz navedenega izhaja, da je za ukrepanja v smislu odstranitve objektov v primeru nelegalno zgrajenih objektov na kmetijskem zemljišču, za katere je potrebno gradbeno dovoljenje, na podlagi določb GZ-1 pristojen gradbeni in medobčinski inšpektor, pristojnost kmetijskega inšpektorja pa je odreditev vzpostavitve zemljišča za kmetijsko rabo po določbah ZKZ šele po odstranitvi objekta ali prepovedati uporabo kmetijskega objekta v druge namene.

Predvideva se skupno 2500 pregledov na terenu čez vse leto.

Zahtevne agromelioracije

V letu 2026 se predvidevajo tudi kontrole izvedbe agromelioracij. Pregledi se bodo opravljali na podlagi obvestil s strani MKGP o prispeli vlogi za agromelioracijo in po izdaji odločbe, kjer se bo nadzirala izvedba agromelioracije v skladu z izdano odločbo. Posebno pozornost pri nadzoru bomo namenili večjim projektom, kot so vodovodna oskrba prebivalstva, kjer je projekt vezan na visoka, predvsem evropska finančna sredstva. V takem primeru je potrebna dobra koordinacija med Agencijo za okolje RS, MKGP, inšpekcijo in lokalno skupnostjo, ki mora o vseh potrebnih dokazilih in dovoljenjih obvestiti investitorja oziroma projektantsko organizacijo, ki mora za vnos zemljine na kmetijska zemljišča pridobiti tako okoljevarstveno dovoljenje kot tudi odločbo MKGP za uvedbo agromelioracije. Posebna pozornost bo namenjena spremljanju agromelioracij, kjer iz odločbe izhaja, da agromelioracija vključuje tudi nastanek in odstranitev mineralnih surovin. Ugotovitve kažejo, da je bilo kar nekaj vlog za izvajanje agromelioracij podanih z namenom izkoriščanja mineralnih surovin. Prav tako razširjena okoljevarstvena dovoljenja o izkopu surovin ali dodatnem nasipavanju gradbenega materiala in zemljine povzročajo dodatno degradacijo kmetijskih zemljišč

Predvideva se, da bo v letu 2026 čez vse leto opravljeno 100 kontrol agromelioracij na podlagi zahtevka MKGP.

Degradacija in nenamenska raba kmetijskih zemljišč in objektov

Okolice večjih mest so podvržene degradaciji kmetijskih zemljišč, ki jih povzročajo gradbena podjetja z nasipavanji. Pri tem niso izjeme niti območja krajinskih parkov (Strunjan in Ljubljansko Barje). Na Obali se pojavlja nenamenska raba kmetijskih objektov za dopustnike iz notranjosti Slovenije.

Odpravljanje zaraščenosti

Največje število prijav, pregledov, ugotovljenih nepravilnosti in izrečenih ukrepov pri nadzoru nenamenske rabe se nanaša na večletno zaraščanje kmetijskih zemljišč. Največ težav pri ukrepanju ima inšpekcija za kmetijstvo ravno pri kršitvah večletnega zaraščanja kmetijskih zemljišč zaradi starostne strukture lastnikov kmetijskih zemljišč, smiselnosti izvršb, nezainteresiranosti za obdelovanje kmetijskih površin, velike škode in težav, ki jih zaraščene površine povzročajo lastnikom sosednjih površin, zlasti v primeru trajnih nasadov. Posebej se problematika večletne zaraščenosti vinogradov izraža na območju Haloz in Slovenskih Goric v povezavi s pojavom zlate trsne rumenice, zato je bil sprejet dogovor z UVHVVR o skupnem nadzoru zaraščenih vinogradov.

Zaradi starostne strukture in zaradi socialnih razmer lastnikov zemljišč so v inšpekcijskem postopku kmetijski inšpektorji pogosto v dilemi glede smiselnosti izvršb zaradi neizvršitve odločb. Denarne izvršbe so neučinkovite, ker lastniki nimajo sredstev. Pri izvršbah po drugi osebi se površina sicer očisti, vendar se porabljeni sredstva od lastnikov ne morejo izterjati, očiščena površina pa se nato ne uporablja v kmetijske namene in se ponovno zaraste.

Sprejet je bil dogovor z MKGP, da inšpekcija za kmetijstvo v svoj program dela tudi za leto 2026 vključi sistemsko kontrolo površin, ki so bile predmet ukrepa »odpravljanje zaraščanja na kmetijskih zemljiščih« in bi morale ostati očiščene ter se na njih izvajati kmetijstva dejavnost. S sistemsko kontrolo bomo lahko ugotovili morebitne nepravilnosti pri izvajanju določb, predvsem iz vidika 7. člena ZKZ, ki določa, da je treba kmetijska zemljišča obdelovati kot dober gospodar in preprečevati njihovo zaraščanje. Tako bomo zmanjšali nadaljnje možnosti za neučinkovito izrabo javnih sredstev. Za namen izvajanja sistemske kontrole bo MKGP za očiščene površine iz ukrepa pripravil in posredoval grafični sloj v vektorski obliki.

Predvideva se nadzor vsaj 500 primerov, ki se bo izvajal čez celo leto.

Oglasni panoji

V zadnjem času se je bistveno povečalo število prijav s strani posameznikov in nevladnih organizacij zaradi nelegalno postavljenih reklamnih panojev. V poletnih mesecih se zato planira posamični nadzor nad nelegalno postavljenimi oglasnimi panoji na kmetijskih zemljiščih. Poleg nenamenske rabe kmetijskega zemljišča predstavljajo nelegalni oglasni panoji tudi tveganje za nesreče v cestnem prometu.

Pri odstranitvi oglasnih panojev se pogosto srečujemo z vprašanjem odgovornosti za nastanek nepravilnosti, ki si jo med seboj podajajo lastnik zemljišča, najemnik zemljišča in uporabnik panoja.

Krčitev gozda v kmetijske namene

V skladu z gozdarsko zakonodajo ima Zavod za gozdove Slovenije (v nadaljevanju: ZGS) možnost izdati odločbo o krčitvi gozda, če se na zemljišču vzpostavi kmetijska raba. To določbo so lastniki gozdov v zadnjem času pričeli izrabljati na način, da posekajo gozd in zemljišče pustijo, da se ponovno zaraste. Ko se gozd na podlagi odločbe ZGS poseka, zemljišče izgubi status gozdnega zemljišča in preide v pristojnost nadzora in ukrepanja inšpekcije za kmetijstvo. Pri nadzoru se bo preverilo, če je zemljišče bilo v naravi vzpostavljeno v kmetijske namene. Po spremembi ZKZ je izvajalec krčitve dolžan obvestiti ZGS o krčitvi v roku 30 dni po opravljeni krčitvi, pri čemer ZGS v ta namen izda ugotovitveno odločbo. Pri tem bo potrebno upoštevati tudi določbe nove evropske zakonodaje na področju sekvestracije oziroma nelegalne krčitve in degradacije gozdov (Uredba EU, št 2023/1115). Pri tem se pojavlja problem, da izvajalci ne obveščajo ZGS o izvedeni sečnji in posledično ZGS ne izdaja ugotovitvenih odločb, kar posledično pomeni pomanjkljiv zaključek postopka krčitve.

Kriteriji za nadzor kmetijskih zemljišč

Kmetijska inšpekcija bo v letu 2026 izvajala nadzor glede na naslednje kriterije oziroma prioritete:

- kakovost zemljišča in obseg posegov: vključena bodo zemljišča, ki so imela pred zaraščenostjo ali degradacijo bonitetni razred 30 in več točk ter so v nižinskih predelih in še vedno predstavljajo strateški potencial za pridelavo hrane,
- stopnjo ogroženosti za okolje: v primeru deponij z nevarnimi odpadki in v kombinaciji z zaraščenostjo lahko taka kmetijska zemljišča predstavljajo vir onesnaženja za podtalnico, vodotoke in okolje,
- ugotovljene nepravilnosti v preteklem obdobju,
- časovno zaporedje prejetja prijav.

3.3.2 Zakon o živinoreji

Pri nadzorih na področju živinoreje se zasledujejo naslednji cilji:

- ohranjanje raznolikosti genomov in avtohtonih pasem,
- ohranjanje kmetijskih zemljišč v njihovi rabi oziroma namembnosti,
- izvajanje okoljevarstvenih in prostorskih normativov pri reji,
- uresničevanje pravic in dolžnosti rejcev živali ter organizacij v živinoreji,
- izvajanje strokovnih nalog v živinoreji,
- uporaba rezultatov strokovnega, svetovalnega, raziskovalnega in izobraževalnega dela na področju živinoreje,
- identifikacija, označevanje in registracija domačih živali in
- uporaba informacijskih sistemov v živinoreji.

Po zadnjih razpoložljivih statističnih podatkih SURS-a iz leta 2023, je v Republiki Sloveniji 68.963 kmetijskih gospodarstev z rejo domačih živali. Od tega je 24.440 govedorejskih kmetijskih gospodarstev, 12.895 kmetijskih gospodarstev s prašiči, 6.749 kmetijskih gospodarstev s plemenskimi ovci in kozami, 24.879 gospodarstev s perutnino. S čebelarstvom se ukvarja 11.293 registriranih čebelarjev. Skupno so staleži živali v Republiki Sloveniji po posameznih vrstah naslednji:

- 445.625 glav goveje živine od tega molznih krav 93.249 (16.000 manj kot leta 2010),
- 194.068 prašičev,
- 92.868 repov drobnice in
- 7.453.688 kljunov perutnine.

Pregledi se bodo osredotočali predvsem na identifikacijo in registracijo živali, vpis podatkov v registre, preglede rejskih programov priznanih in drugih rejskih organizacij. Skupno se predvideva 1000 pregledov na podlagi tega zakona.

Nadzor rejskih programov

Rejske programe izvajajo organizacije v živinoreji, ki so podrobneje opredeljene v Zakonu o živinoreji, predvsem pa v Uredbi o izvajanju uredbe (EU) o reji živali. Za vsako vrsto domačih živali oziroma pasmo je lahko eden ali več rejskih programov. Nadzor vključuje pregled rejskih ciljev, velikost populacije, rejske metode in selekcijske programe, razvojne in raziskovalne strokovne naloge za potrebe povečanja učinkovitosti izvajanja programa, ukrepe za gospodarnejšo rejo domačih živali in za zagotavljanje širjenja genetskega napredka ter kakovosti živalskih proizvodov, letne programe uporabe posameznih plemenjakov in način objave podatkov ter opredeljuje pogoje za sodelovanje in uporabo storitev rejskega programa, v skladu z zootehničskimi standardi. Pri nadzoru se preverjajo zootehniški standardi, ki določajo zlasti pogoje za promet s plemenskim materialom, pogoje, postopek in način vodenja rodovniških knjig in registrov, vsebino zootehniških dokumentov, pogoje za sprejem živali za pleme, metode za spremljanje lastnosti in ocenjevanje genetskih vrednosti ter pogoje za priznavanje organizacij, ki sodelujejo v rejskem programu.

Ker so pregledi rejskih programov zelo zahtevni, se je znotraj inšpekcije za kmetijstvo oblikovala specializirana skupina 3 inšpektorjev, ki bo opravila nadzor izvajanja rejskih programov vsaj v treh rejskih organizacijah.

Čebelarstvo - akcija nadzora registracije in označenosti čebelnjakov

Kmetijska inšpekcija bo v letu 2026 nadaljevala nadzor pogojev za pripravo in vodenje katastra čebelje paše in pripravo in izvajanje čebelarskega pašnega reda. Problem je v tem, da čebelarji prenosne panje vozijo na druge medonosne lokacije zgolj ob soglasju lastnikov kmetijskih zemljišč in gozdov ter Nacionalnega veterinarskega inštituta (NVI), ki nadzira zdravstveno stanje čebel, ne pa tudi ob soglasju lokalnih čebelarskih društev, kar je zakonsko dovoljeno, vendar to podira sistem čebeljih pašnih redov posameznih čebelarskih društev. Ob tem mali čebelarji z do 10. panji dokaj neredno sporočajo staleže čebeljih družin v register, problem je tudi starostna struktura manjših čebelarjev.

Izvedba nadzorov se predvideva v mesecu februarju in marcu, ko bo pregledanih vsaj 100 lastnikov čebelnjakov in stojišč.

Drobnica

V letu 2026 se v povezavi z urejenostjo gnojišč čez celo leto na področju reje drobnice predvideva preglede v zvezi z identifikacijo in registracijo drobnice.

Govedoreja

V letu 2026 se predvideva na področju govedoreje preglede:

- identifikacije in registracije goveda (700 pregledov čez celo leto);
- izvedenih ukrepov rejskega programa priznane rejske organizacije.

Pregledi identifikacije in registracije govedi bodo potekali celo leto na podlagi pridobljenega seznama iz uradnih registrov imetnikov rejnih živali ter seznama kršitev, ki jih bo posredovala ARSKTRP.

Prašiči

Pregledi se bodo osredotočali predvsem na identifikacijo in registracijo živali, vpis podatkov v registre, preglede rejskih programov priznanih in drugih rejskih organizacij. Pregledi identifikacije in registracije prašičev bodo potekali celo leto na podlagi pridobljenega seznama iz uradnih registrov imetnikov rejnih živali ter seznama kršitev, ki jih bo posredovala ARSKTRP. Nadzor je še posebej pomemben zaradi omejitve širjenja Afriške prašičje kuge.

Kriteriji za nadzor po Zakonu o živinoreji

Inšpekcija za kmetijstvo bo v letu 2026 izvajala nadzor glede na naslednje kriterije oziroma prioritete:

- velikost črede, tropa, jate oziroma števila družin,
- ugotovljene nepravilnosti iz prejšnjih let in
- ogroženost okolja (neurejena gnojišča, dobrobit živali).

3.3.3 Zakon o kmetijstvu

Zaradi obsežnosti podzakonskih aktov je program dela na področju Zakona o kmetijstvu razdeljen na posamezne podzakonske akte.

Osnovna dejavnost na kmetiji

V letu 2026 se predvidevajo preglede v okviru akcije, rednih pregledov in na podlagi prijav.

Akcija nadzora prodaje pridelkov na tržnicah v povezavi z 61. a členom Zakona o kmetijstvu

Akcija se bo izvedla v času, ko je domačih vrtnin in sadja najmanj na tržišču in sicer zgodaj spomladi oziroma pozno jeseni, ko bodo pregledana stojišča na tržnicah in drugih prodajnih mestih ob cestah, blagovnih centrih in drugih lokacijah.

Pri nadzoru se bo preverjala sledljivost pridelkov in poreklo blaga.

Kot uspešno se je v preteklosti izkazalo sodelovanje z Upravo Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (v nadaljevanju: URSVHVVR), Tržnim inšpektoratom RS (v nadaljevanju: TIRS) in Finančno upravo RS (v nadaljevanju: FURS) v okviru delovne skupine za preprečevanje goljufivih praks v agroživilski verigi. Zato bo inšpekcija za kmetijstvo tudi v letu 2026 predlagala nadaljnje sodelovanje.

Dopolnilne dejavnosti na kmetiji (DDK)

V Republiki Sloveniji je bilo po podatkih iz leta 2022 registriranih 5.123 kmetij, ki se ukvarjajo z dopolnilno dejavnostjo. Te kmetije imajo registriranih skupaj 22.601 različnih dopolnilnih dejavnosti, kar predstavlja 4,41 na kmetijo. V letu 2026 je planiran pregled kmetij z registrirano dopolnilno dejavnostjo prodaje in vse pripadajoče dopolnilne dejavnosti, ki so registrirane na teh kmetijah ter pregled dopolnilne dejavnosti turizma na kmetiji. Kmetije, ki bodo predmet pregleda, bodo izbrane na podlagi prejšnji ugotovitev in izkušenj nadzora. Poseben problem so šotorišča in glampingi, ki imajo dovoljenja upravnih enot za opravljanje DDK na kmetijskih zemljiščih, kar je v nasprotju z ZKZ. Ustanovljena je bila koordinacijska skupina, sestavljena iz inšpekcijskih služb resornih ministrstev in lokalnih samouprav, ki bodo nadzirala legalnost in skladnost teh objektov.

Poleg rednih pregledov se bo nadzor opravljal tudi na podlagi prejetih prijav in v okviru poostrenih nadzorov na tržnicah in drugih prodajnih mestih ob cestah, blagovnih centrih, ki bodo organizirane spomladi in jeseni. Opravljen bo skupen nadzor s FURS in TIRS, pri čemer bo FURS opravljal nadzor nad izdajo računov in zaposlovanjem na črno, TIRS pa bo v skupni akciji vršil nadzor dela na črno in spoštovanje določil Zakona o gostinstvu pri nadzoru dejavnosti turizma na kmetiji. Dopolnilno dejavnost turizem na kmetiji bodo zaradi racionalizacije dela nadzorovali vinarski inšpektorji.

Na podlagi podatkov MKGP v Registru kmetijskih gospodarstev (RKG) bo opravljen administrativni pregled tistih nosilcev dopolnilne dejavnosti, ki do 30. junija za preteklo leto upravni enoti ne bodo sporočili podatka o letnem dohodku.

Strojni krožki

V okviru Zveze strojnih krožkov trenutno v Republiki Sloveniji deluje 45 strojnih krožkov. Planiran je sistematičen pregled 9 krožkov glede obsega strojnih ur njihovega poslovanja v povezavi z varnim delom s kmetijskimi stroji (varnostni lok in kabina, zaščita kardanske gredi). Pregledi bodo opravljeni v mesecu oktobru.

Kontrola registrov

Nadzor oljčnikov

Akcija nadzora oljčnikov in pridelka oljk in oljčnega olja

Predvidevajo se pregledi pravilnosti vrisov GERK in vpisov dejanske rabe v RKG ter nadzor posredovanja podatkov o pridelku oljčnega olja in oljk na nivoju kmetijskih gospodarstev. Pregledi se bodo vršili na podlagi odstopov s strani ARSKTRP in prijav fizičnih oseb ter seznama pripravljenega s strani MKGP.

V letu 2026 se zaradi pomanjkljivega poročanja planira tudi nadzor količine predelanih plodov oljk ali oljčnih tropin v treh oljarnah v mesecu juniju.

Nadzor registra sadovnjakov – vris GERK-ov

Nadaljeval se bo nadzor obveznega vpisa intenzivnih sadovnjakov v RKG na podlagi prijav in v skladu z dogovorom na MKGP.

Nadzor namenske rabe RKG

Uskladitev in nadzor rabe kmetijskih zemljišč bo potekal skozi celo leto.

Nadzor registra hmeljišč

Nadzor pravilnosti vpisa podatkov v register hmeljišč bodo na podlagi prijav izvedli kmetijski inšpektorji na območju Območne enote Celje, kjer se nahajajo hmeljišča. Na podlagi odstopov Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin se bo preverjal pravilen vpis sort hmelja v RKG.

Kontrola poročanja cen in količin za meso, jajca in mleko

Inšpekcija za kmetijstvo v skladu s pristojnostmi nadzira poročanje cen mesa v tržno informacijski sistem TIS za govedo, prašiče in drobnico ter jajca. V letu 2026 je predviden nadzor devetnajstih klavnic in pakirnic, ki morajo glede na obseg zakola po posameznih vrstah živali poročati Evropski Komisiji.

Prav tako bo spomladi izveden pregled sporočanja podatkov glede odkupa mleka s strani predelovalnih obratov ter količin mleka za posamezne proizvajalce mleka.

Kontrola poročanja cen in količin za sadje

Tržno informacijski sistem obsega zbiranje, obdelavo in objavljanje podatkov o količinah in cenah določenih kmetijskih pridelkov ali živil in kmetijskih zemljišč ter gozdov na reprezentativnih trgih. Tržno informacijski sistem vodi ARSKTRP. Minister pristojen za kmetijstvo določi reprezentativne trge kmetijskih pridelkov ali živil in kmetijskih zemljišč ter gozdov, fizične in pravne osebe, ki morajo posredovati podatke, in predpiše vrsto, obseg in pogostnost zbiranja podatkov. Že v letu 2020 smo pričeli z nadzorom posredovanja podatkov o količinah in cenah za sadje. Ta nadzor bo inšpekcija za kmetijstvo ponovila tudi v letu 2026.

Vzorčenje konoplje

Izvedlo se bo vzorčenje konoplje na podlagi seznama, ki ga sestavi in posreduje ARSKTRP. Glede na predhodna leta se predvideva, da bo opravljenih 60 nadzorov in izvedenih analiz konoplje na vsebnost THC. Izbor vzorcev na podlagi analize tveganja pripravi ARSKTRP. Pregledi se bodo opravljali od avgusta do oktobra.

Nadzor organizacij proizvajalcev

Organizacija proizvajalcev je pravna oseba ali jasno organizacijsko opredeljen del pravne osebe, registrirane v skladu z zakonom, ki ureja zadruge, ali zakonom, ki ureja gospodarske družbe, ki povezuje proizvajalce kmetijskih pridelkov iz sektorja, določenega s predpisi Evropske unije, ki urejajo skupno ureditev kmetijskih proizvodov. V Republiki Sloveniji imamo registriranih 14 organizacij proizvajalcev – 13 za mleko in eno za sadje. Planira se nadzor vseh treh sektorjev v mesecu novembru.

Nadzor nad spoštovanjem deleža pri zelenem javnem naročanju

Inšpekcija za kmetijstvo vrši nadzor zgolj nad realizacijo javnega naročila za živila glede deleža ekoloških živil in deleža živil iz shem kakovosti. Uredba o zelenem javnem naročanju določa delež ekoloških živil in živil iz shem kakovosti živil, ki jih je naročnik dolžan oddati v javno naročilo in hkrati delež, ki ga je potrebno realizirati pri samem naročanju. V januarju 2026 se planira nadzor javnih zavodov, ki še niso bili zajeti v nadzoru iz leta 2024 in 2025. Od tega se predvideva nadzor osnovnih šol v deležu okvirno 30%, vrtcev okvirno 30%, 10% bolnic ter 30% ostalih javnih zavodov.

3.3.4 Uredba o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov

Tudi v letu 2026 se predvideva veliko število prijav (do 30 % vseh pregledov) glede kršitve uredbe, predvsem v spomladanskem, poletnem in jesenskem času, ko je dejansko gnojenje najbolj intenzivno. Predvideva se, da bo na tem zakonodajnem področju opravljenih približno 1000 pregledov.

Nadzor ugotavljanja urejenosti in zadostnih kapacitet skladiščnih prostorov za živinska gnojila pri rejcih

Inšpekcija za kmetijstvo bo v letu 2026 opravila poostren nadzor urejenosti skladiščnih prostorov za živinska gnojila tudi pri rejcih govedi, prašičev in drobnice v povezavi z identifikacijo in registracijo živali. Predvideva se pregled približno 200 kmetijskih gospodarstev. Pri poostrenem nadzoru se bodo preverili skladiščni prostori za živinska gnojila, vodenje evidenc razvoza gnoja po površinah ter morebitni gnojilni načrti. Podatki bodo pridobljeni na podlagi izpisa kršitev iz pogojenosti, ugotovljenih s strani ARSKTRP, kjer bo v okviru poostrenega nadzora na podlagi ocene tveganja dodatno pregledanih 200 kmetijskih gospodarstev.

Nadzor oddaje in prejema viškov organskih gnojil

Na podlagi opravljenih inšpekcijskih pregledov in na podlagi ugotovitev ARSKTRP se bo preverilo ali posamezna kmetijska gospodarstva oddajajo višek organskih gnojil drugim kmetijskim gospodarstvom samo fiktivno, zaradi česar se planira poostren nadzor dejanske oddaje oziroma prejema organskih gnojil.

Nadzor prepovedi gnojenja s tekočimi organskimi gnojili

Nadzor se bo opravljal na podlagi prejetih prijav in bo osredotočen na prepoved gnojenja s tekočimi organskimi gnojili med 15. novembrom in 1. marcem s poudarkom na vodovarstvenih območjih in priobalnih pasovih rek in vodotokov.

Kriteriji za nadzor po Nitratni uredbi

Kmetijska inšpekcija bo v letu 2026 izvajala nadzor glede na naslednje kriterije oziroma prioritete:

- stopnjo ogroženosti za okolje in ljudi, zaradi onesnaženosti pitne vode,
- časovno zaporedje prejetja prijav in
- kršitve, ugotovljene v preteklosti.

3.3.5 Uredba o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata

Inšpekcija za kmetijstvo bo v letu 2026 opravila nadzor nad uporabo digestata in komposta iz bioplinarn in kompostarn na kmetijskih zemljiščih na podlagi vzorčenja. V Republiki Sloveniji je bilo po podatkih iz leta 2021 registriranih 16 bioplinarn in 19 kompostarn. Pri posameznih prevzemnikih se pojavljajo nepravilnosti v smislu izostanka analiznih izvidov in gnojilnega načrta za uporabo digestata na kmetijskih zemljiščih kot gnojilo ali ne vodenja evidenc raztrosa. Pregledi bodo opravljeni v mesecu juniju in septembru v sodelovanju z Inšpektoratom RS za okolje in energijo.

Vzorčenje tal, ki so bila gnojena z digestatom

Na nitrate, onesnaževala kot so PCB, težke kovine in PAH bodo v mesecu oktobru odvzeti vzorci tal, gnojenih z digestatom.

Uredba daje pristojnosti inšpekciji za kmetijstvo za nadzor gnojilnih načrtov na kmetijskih gospodarstvih, ki so prejemniki bioplinke gnojevke, digestata, blata čistilnih naprav ali komposta. Prav tako inšpekcija za kmetijstvo preverja ali se na kmetijskih zemljiščih uporablja kompost ali digestat 1. razreda kakovosti z več kot 20 % suhe snovi in največjim vnosom 8 t suhe snovi na hektar na leto v povprečju petih let v tla. Preverja se tudi 21 dnevni rok prepovedi uporabe krme ali paše na travnikih in pašnikih, ki so bili gnojeni z digestatom iz bioplinarn.

3.3.6 Zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov

Dejavnosti skupne splošne promocije in promocije shem kakovosti za pospeševanje prodaje in porabe kmetijskih in živilskih proizvodov so ustaljena praksa javnih politik razvitih držav. To področje v Republiki Sloveniji ureja Zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov (v nadaljevanju: ZPKŽP). Ključni cilj ZPKŽP je promocija široko zastopane nacionalne sheme kakovosti »izbrana kakovost« ter tako označenih proizvodov. S pomočjo tovrstne promocije se potrošnika informira o pomenu in prepoznavnosti proizvodov iz shem kakovosti kot tudi o različnih načinih pridelave in predelave, prehranskih koristih in priporočeni rabi ter sledljivosti in zagotavljanju varnosti kmetijskih in živilskih proizvodov. Poleg tega pa se s promocijo v širši javnosti in med potrošniki ustvarja tudi pozitivna podoba kmetijskega in živilskega sektorja.

Za učinkovito promocijo (oglaševanje, tiskani material, promocijski dogodki itd.) je potrebno zagotoviti dovolj finančnih sredstev. V skladu z zakonskimi predpisi na področju državnih pomoči je potrebno del finančnih sredstev zagotavljati tudi s prispevkom pridelovalcev in predelovalcev iz posameznih sektorjev. ZPKŽP ureja načrtovanje in izvajanje skupne splošne promocije in promocije shem kakovosti kmetijskih in živilskih proizvodov v Republiki Sloveniji ter vzpostavlja temelje za evropsko primerljiv model izvajanja promocije in informiranja potrošnikov. Hkrati opredeljuje tudi način pobiranja prispevka za promocijo s strani zavezancev za plačilo v določenem sektorju.

V zakonskih predpisih je prav tako opredeljen nadzor nad izvajanjem zahtev, predvsem na področju plačila prispevkov s strani zavezancev.

Posamezni sektorji v okviru kmetijstva (mleko, meso, vrtnine, sadje, žita, oljčno olje, grozdje za vino in med) se samostojno odločijo za sodelovanje v sektorski promociji in dodajo svoj finančni prispevek. S tem je na podlagi zakonskega predpisana dana možnost promocije tudi konkretnih proizvodov, in sicer tistih, ki so vključeni v sheme kakovosti. Nato skupaj z MKGP pripravijo triletni Program promocije, ki opredeljuje cilje promocije in način njihovega doseganja na slovenskem trgu.

V letu 2026 se bo nadzor nad določili ZPKŽP izvajal za sektorje sadja in zelenjave, govejega in perutninskega mesa ter sektorja pridelave in predelave mleka za kravje, ovčje in kozje predelane proizvode. Pri tem je pomembno sodelovanje z MKGP, ki inšpekciji vsako leto posreduje seznam neplačnikov ter plačnikov, ki jih izbere MKGP, pri čemer je potrebno upoštevati tudi priporočila Notranje revizijske službe MKGP (revizijsko poročilo št. 0600-3/2024/46 z dne 6.3. 2025).

Predvideva se nadzor vsaj 40 zavezancev. Nadzor bo potekal v drugi polovici leta.

3.3.7 Uredba o sredstvih za gnojenje, mineralna in organska gnojila

Nadzor po tem predpisu obsega vzorčenje na kakovost in označenost mineralnih gnojil in mineralno organskih gnojil. Poleg tega se izvaja nadzor označenosti organskih gnojil, ki vsebujejo živalske stranske proizvode (v nadaljevanju: ŽSP) v prometu. Uredba (EU) 2019/1009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o določitvi pravil o omogočanju dostopnosti sredstev za gnojenje EU na trgu, spremembi uredb (ES) št. 1069/2009 in (ES) št. 1107/2009 ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2003/2003, ki je začela veljati 16.07.2022 regulira tudi organska gnojila, sredstva za apnjenje, izboljševalce tal, rastne medije, inhibitorje in biostimulante. S to uredbo se je razveljavila Uredba o mineralnih gnojilih 2003/2003 in del Zakona o mineralnih gnojilih, ki se nanaša na gnojila ES. Dne 11.03.2023 je bila sprejeta Uredba o izvajanju uredbe (EU) o določitvi pravil o omogočanju dostopnosti sredstev za gnojenje EU na trgu. V izvedbeni uredbi so opredeljene tudi pristojnosti MKGP kot prigrasitvenega organa ter IRSKGLR za izvajanje nadzora nad Uredbo (ES), št. 2019/1009. Pri trženju sredstev za gnojenje so se pojavile nove nejasnosti, predvsem v zvezi s sredstvi, ki jih proizvajalci ne bodo označili z oznako CE in zanje nova Uredba ne bo veljala. V dogovorih s strokovnimi sodelavci na MKGP je bilo sprejeto mnenje, da je smiselno tudi za ta sredstva sprejeti domačo zakonodajo v obliki novega zakona, katerega cilj bo vsaj osnovna regulacija vseh kategorij sredstev za gnojenje, katerih trženje bo dovoljeno v RS in ne bodo označena kot sredstva CE. Postopek sprejemanja novega zakona še ni stekel. V skupini za pripravo zakona bo tudi predstavnik IRSKGLR. Dodaten problem bo usposobljenost laboratorijev za določanje kakovostnih parametrov novih sredstev za gnojenje kot so mikroorganizmi, inhibitorji rasti, izboljševalci tal in denitrifikacijske bakterije.

Glavna sezona vzorčenja sredstev za gnojenje na kakovost in varnost je na začetku vegetacije, ko kmetje nabavljajo reprodukcijski material, torej v mesecu marcu in aprilu. Analizirana bodo predvsem gnojila v manjših pakiranjih, kjer je inšpekcija za kmetijstvo v preteklosti ugotovila tudi največ nepravilnosti, odvzetih bo do 30 vzorcev. Nadzor bo v sklopu vzorčenja obsegal tudi primerjavo izmerjene vrednosti fizikalno kemijskih parametrov organskih gnojil z označenimi vrednostmi. Z laboratoriji bo potrebno uskladiti analitske metode za »nova« gnojila.

Kriteriji za izvedbo vzorčenja mineralnih gnojil

Kmetijska inšpekcija bo v letu 2026 izvajala vzorčenje glede na naslednje kriterije:

- kršitve, ugotovljene v preteklosti,
- velikost distribucijske mreže posameznih distributerjev in
- velikost proizvajalcev.

3.3.8 Zakon o vodah

Uredbe o VVO za vodna telesa vodonosnikov

Na podlagi Zakona o vodah je bilo do sedaj sprejetih 15 državnih uredb o vodovarstvenih območjih za vodna telesa posameznih vodonosnikov, ki inšpekcijo za kmetijstvo pooblašajo za nadzor pravilnega gnojenja in rabe FFS na teh območjih. Pri tem gre za posredno varstvo virov pitne vode pred onesnaženjem iz kmetijstva zaradi nepravilne rabe FFS in gnojenja, nadzor pa se razširi tudi na varstvo vodonosnikov ter varovalnih pasov rek in jezer. Predvideva se odvzem vzorcev tal na ostanke FFS, nitrata in težke kovine na tridesetih lokacijah ter

morebitna ostala onesnaževala na vodovarstvenih območjih. Vzorčenje bo potekalo v septembru in oktobru. Nadzor določil posameznih Uredb se bo izvajal tudi po uradni dolžnosti, ko bodo inšpektorji sami zaznali morebitno kršitev na terenu ter na podlagi prijav.

Uredba o nadomestilu za zmanjšanje dohodka iz kmetijstva zaradi ukrepov na VVO

Inšpekcija za kmetijstvo bo poročala o ugotovljenih kršitvah na VVO upravljavcem vodarn na podlagi prijav in oddaji poročila o izvedenem monitoringu na VVO.

Inšpekcija za kmetijstvo posreduje zavezancu, to je izvajalcu javne službe oskrbe s pitno vodo, ki upravlja vodni vir, za katerega je določen vodovarstven režim na najožjem vodovarstvenem območju, podatke o pravnomočnih inšpekcijskih odločbah zaradi kršitev vodovarstvenega režima ali zaradi neustrezno obdelanega GERK-a na posameznem najožjem vodovarstvenem območju za upravičence, ki so v roku do 31. marca za tekoče leto oddali zahteve in izpolnjujejo pogoje:

- glede vpisa kmetije v RKG,
- da imajo vsaj 0,1 hektar kmetijskih zemljišč v uporabi na najožjem VVO I,
- da nimajo težav v skladu s smernicami o podjetjih v težavah in Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju.

Inšpekcija za kmetijstvo bo poročala o številu pravnomočnih inšpekcijskih ali prekrškovnih odločb v primeru nedovoljenega gnojenja ali uporabe FFS na najožjih vodovarstvenih območjih, kot določajo uredbe o vodovarstvenih območjih za vodna telesa posameznih vodonosnikov. Hkrati se v primeru kršitev navzkrižne skladnosti in pogojenosti o pravnomočnih prekrškovnih odločbah obvešča tudi ARSKTRP, ki na podlagi ugotovljenih kršitev ustrezno zniža višino subvencij.

3.3.9 Zakon o soobstoju GSO rastlin z ostalimi kmetijskimi rastlinami

S tem zakonom je določena pristojnost inšpekcije za kmetijstvo za odvzem vzorcev kmetijskih rastlin zaradi preverjanja prisotnosti GSO. Inšpekcija za kmetijstvo bo izvajala monitoring za ugotavljanje morebitne prisotnosti GSO v posevkih.

V letu 2026 se ne planira odvzem vzorcev zelenih delov koruze oziroma oljne ogrščice in soje, v času vegetacije na prisotnost GSO saj lanski rezultati in rezultati do sedaj niso odkrili neskladnosti. V ta namen se vzorči preventivno vsako drugo leto.

Kriterija za izbiro površin za vzorčenje sta velikost:

- posameznih GERK-ov in
- skupnih njivskih površin kmetijskih gospodarstev ter morebitna spornost uporabljenega semenskega materiala.

3.3.10 Zakon o agrarnih skupnostih

Inšpekcija za kmetijstvo razpolaga s seznamom vseh agrarnih skupnosti iz registra, ki ga vodijo upravne enote in preverja spremembo podatkov v register ter izbris agrarne skupnosti iz registra. Trenutno je registriranih okoli 600 agrarnih skupnosti. Nadzor bo potekal skozi celo leto na podlagi prijav.

3.3.11 Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč

Načrt in obsega dela se pripravi tekom leta glede na morebiten obseg naravnih nesreč. Zaradi nepredvidenih naravnih dogodkov podrobnejšega plana ni mogoče sestaviti. Pri samem nadzoru se inšpekcija za kmetijstvo uskladi z Upravo RS za zaščito in reševanje. Nadzor obsega tudi navzkrižno kontrolo prijav škode po naravni nesreči in prijav pridelka v primeru vina in oljčnega olja ter kontrolo prodaje pridelkov in izdelkov iz kmetije.

3.3.12 Zakon o voznikih

Po tem zakonskem predpisu se vrši nadzor nad usposabljanjem za varno delo s traktorjem in traktorskimi priključki. Pooblastilo za izvajanje usposabljanj izvajalcu dodeli MKGP. Za zagotovitev ustreznega usposabljanja je potrebno izvesti nadzor nad pooblaščenimi izvajalci usposabljanj tako glede izpolnjevanja predpisanih pogojev glede kadrov, opreme ter dokumentov in evidenc, kakor tudi nadzor nad samim izvajanjem usposabljanj. Pooblastilo za izvajanje usposabljanja si je do sedaj pridobilo 8 izvajalcev, pri katerih se planira nadzor čez celo leto.

3.3.13 Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno

Na podlagi drugega odstavka 18. člena predmetnega zakona je inšpekcija za kmetijstvo pooblaščen za nadzor nad izpolnjevanjem posebnih pogojev za opravljanje kmetijske dejavnosti. Nadzor teh določil bo inšpekcija za kmetijstvo izvedla v okviru nadzora osnovne kmetijske dejavnosti in dopolnilne dejavnosti na kmetiji. Pri samem nadzoru kmetijski inšpektor preveri ali prodajalec sme vršiti prodajo - nosilec, člani kmetije in zaposleni na kmetiji, ki so vpisani v RKG in druge osebe, ki opravljajo delo na kmetiji na način in pod pogoji, določenimi v predpisih, ki urejajo delovno pravo in pogodbeno razmerja. Civilne pogodbe, na podlagi katerih se smejo prodajati kmetijski pridelki in izdelki so:

- podjemna pogodba,
- pogodba o začasnem in občasnem delu upokoјencev,
- pogodba o zaposlitvi,
- študentska napotnica.

3.4 Program vzorčenja za leto 2026

V preglednici je predstavljen program vzorčenja inšpekcije za kmetijstvo za leto 2026.

Vrsta vzorčenja	Analizirani parametri	Število vzorcev	Predvideni čas vzorčenja
Tla – VVO I	FFS	30	September – Oktober
	Dušik (N)	30	September – Oktober
	Težke kovine	30	September – Oktober
Gnojene površine z digestatom	Dušik (N)	15	September – Oktober
	Težke kovine	15	September – Oktober
	PAH	15	September – Oktober
	PCB	15	September – Oktober
Mineralna gnojila in organska gnojila	na vsebnost in vrednost deklariranih elementov in morebitno prisotnost težkih kovin	30	Marec – Junij
Konoplja	THC	40	Druga polovica avgusta – oktober
Degradirana kmetijska zemljišča - prijave	Kemične analize onesnaženosti tal z različnimi kemičnimi substancami	5	Skozi celo leto, odvisno od potreb

3.5 Izvršbe po drugi osebi

Izvršbe po drugi osebi bo inšpekcija za kmetijstvo izvajala pri neizvršitvi odločb, ki se nanašajo na zaraščenost in nenamensko rabo kmetijskih zemljišč. Pri tem se izpostavlja zaraščena kmetijska zemljišča in degradirana kmetijska zemljišča.

Kriteriji za izvršbe po drugi osebi bodo:

- visok bonitetni razred zaraščene kmetijskega zemljišča (raba, ekspozicija, lega),
- zaraščeno zemljišče se nahaja znotraj obdelovalnih kompleksov (s ciljem preprečevanja širjenja zarasti, bolezni, škodljivcev ter preprečevanja širjenja invazivnih rastlinskih vrst),
- nadaljnja perspektiva za uporabo v kmetijske namene,
- velikost obravnavanega zemljišča,
- uspešnost izvršbe z denarno prisilitvijo.

Pri nekaterih postopkih, ki se nanašajo na objekte na kmetijskih zemljiščih, nasipavanja, odpadke in parkirišča, je potrebno izvršbo po drugi osebi izpeljati skupaj z inšpekcijo pristojno za okolje, inšpekcijo pristojno za prostor ter medobčinskimi inšpekcijami. Pri parkiriščih in objektih na kmetijskih zemljiščih bi izvršbe po drugi osebi predstavljale onemogočenje dostopa do objektov in s tem onemogočanje odstranitve objektov, ki so v pristojnosti gradbene ali druge inšpekcije. Pavšalna ocena zneska izvršb samo zaradi zaraščenosti znaša 20.000 – 40.000 EUR.

3.6 Usposabljanje in posodobitev smernic za enotno delo inšpekcije

Na inšpekciji za kmetijstvo bomo z načrtovanimi akcijami in navodili usmerjali inšpekcijsko delo v smeri, da inšpektorji na terenu o istih zadevah odločajo na enak način v skladu z zakonskimi pooblastili in pristojnostmi. Izvajale se bodo tudi notranje presoje po območnih enotah inšpektorata.

Drugi sklop izobraževanja bo namenjen predstavitvi spletnih aplikacij v informacijskem sistemu IRSKGLR glede namenske rabe kmetijskih zemljišč in registrov kmetijskih gospodarstev ter programa Field Maps. Predvideno je tudi usposabljanje glede implementacije Zakona o sredstvih za gnojenje ter delavnice glede postopkov krčitve gozda za namen revitalizacije kmetijskih površin (Direktorat za kmetijstvo, Direktorat za gozdarstvo in ZGS).

Na normativnem področju se bo spodbujalo:

- sodelovanje pri sektorskih predpisih s področja promocije na podlagi Zakona o promociji kmetijskih proizvodov in živil,
- sodelovanje pri spremembi Zakona o živinoreji na podlagi evropske uredbe o reji domačih živali,
- ureditev pašnega reda,
- izvedba delavnic na podlagi pristojnosti po Zakonu o kmetijskih zemljiščih glede:

- onesnaževanja tal iz kmetijske dejavnosti in drugih virov onesnaževanja ter sodelovanja pri vzpostavitvi monitoringa kakovosti tal,
- zahtevnih agromelioracij in pridobivanja OVD,
- prometa s kmetijskimi zemljišči (nespoštovanje oglaševanja na oglasni deski upravnih enot – pri prednostnem vrstnem redu upravičencev za nakup kmetijskega zemljišča),
- grajenje objektov na kmetijskih zemljiščih, ki ne služijo kmetijski namenski rabi brez spremembe OPPN, gradbeno dovoljenje pa je izdano, pri čemer MKGP ni upoštevan kot načrtovalec prostora,
- sodelovanja s Skladom kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (v nadaljevanju: Sklad) glede rabe kmetijskih zemljišč v upravljanju Sklada,
- sodelovanje pri implementaciji uredbe o gnojilih ter ostalih podzakonskih aktov glede pristojnosti nadzora v prometu z organskimi in mineralnimi gnojili ter imenovanjem pooblaščenih laboratorijev in
- sodelovanje pri aktivnostih na področju donirane hrane humanitarnim organizacijam.

3.7 Program dela v številkah

Št. inšpekcijskih pregledov	Št. upravnih ukrepov	Št. prekrškovnih ukrepov skupaj (opozorilo, opomin, globa)
7.500	900	130

4. INŠPEKCIJA ZA VINARSTVO

4.1 Cilji

Cilji inšpekcije za vinarstvo so zastavljeni tako, da bo nadzor nad izvajanjem predpisov, ki določajo pridelavo, dodelavo in promet z grozdom, moštom, vinom in drugimi proizvodi iz grozda in vina, čim bolj učinkovit in ciljno usmerjen glede na prioritete dela.

Pri nadzoru bomo sledili osnovnim ciljem, ki so določeni v predpisih, upoštevale se bodo usmeritve matičnega ministrstva ter se čim hitreje in učinkoviteje odzivalo na dogajanja na terenu in trgu.

Z rednimi in izrednimi nadzori se bo zmanjšalo tveganje za nepravilnosti pri pridelavi, dodelavi ter prodaji vina in ostalih proizvodov iz grozda in vina na segmentu varnosti, kakovosti, označevanja in zaščiti geografskega porekla. Za doseg te ciljev se bo:

- zagotovil reden nadzor nad prometom z vinom, pridelanim v Republiki Sloveniji, da se doseže čim večji delež vina v prometu, ki bo identično s priloženimi listinami, ki bo brez napak in/ali bolezni (promet z vinom predstavlja skladiščenje, prevoz, razdeljevanje, oglaševanje in prodajo vina),
- na podlagi rednega dnevnega spremljanja podatkov o uvoženih pošiljkah vina iz tretjih držav in pošilk vina iz držav članic EU, ki ga zagotavlja vpogled v bazo podatkov eDavki, zagotovil učinkovit nadzor nad tujim vinom, ki se trži v Republiki Sloveniji,
- vršil nadzor nad prometom z grozdom v času trgatve ter s tem zagotovila sledljivost in posledično varstvo geografskega porekla vina, ki bo končni proizvod iz grozda,
- z nadzorom vplivalo na povečanje deleža vpisanih vinogradov in obveznih podatkov v Register pridelovalcev grozda in vina (v nadaljevanju: RPGV) (npr. prijava pridelka grozda, mošta in vina, prijava zalog vina ter enoloških postopkov),
- opravil nadzor predpisanih podatkov pri pridelovalcih in ugotovilo razloge za prijavljene majhne količine pridelka, ki niso posledica naravne nesreče,
- vršila navzkrižna kontrola med prijavo izpada pridelka zaradi naravnih nesreč in prijavo pridelka v RPGV,
- zagotovilo, da bodo v čim večjem deležu vino in ostale proizvode iz grozda in vina v prometu spremljali predpisani dokumenti, iz katerih bo razvidna sledljivost,
- izvajalo navzkrižne kontrole med pridelovalci in prodajalci vina,
- z nadzorom vplivalo na čim večji delež pridelovalcev, ki spoštujejo določila in usmeritve iz vsebin dobre higienske prakse,
- z nadzorom vinogradniških leg in s spremljanjem postopka pridelave, predelave in dodelave grozda v vino pri pridelovalcih, vplivalo na zagotovitev zaščite geografskega porekla za vina z geografsko označbo,
- v okviru nadzorov zmanjšalo število primerov nepravilnega označevanja vina v prometu, katerega posledica je zavajanje potrošnikov,
- okrepil obseg sodelovanja z ostalimi inšpekcijami, predvsem na področju izmenjave podatkov in sodelovali pri skupnih nadzorih,

- na skupnem evropskem trgu spremljalo in odzivalo na pojav goljufij (Food Fraud), zavarovanja potrošnikov in zdravstvenega stanja vina (Rasff).

4.2 Pravne podlage

Nacionalna zakonodaja:

- Zakon o vinu (Uradni list RS, št. 105/06, 72/11, 90/12 – ZdZPVHVVR, 111/13 in 27/17 – ZKme-1D)
- Zakon o hrani - ZHra (Uradni list RS, št.: 100/25)
- Zakon o varni hrani in krmi - ZVHK (Uradni list RS, št.: 100/25)
- Zakon o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US, 123/21, 44/22, 130/22- ZPomK-2, 18/23, 78/23 in 100/25 – Zkmet-2)
- Uredba o sistemu dovoljenj za zasaditev vinske trte (Uradni list RS, št. 4/16 in 23/17)
- Uredba o ureditvi trga z vinom (Uradni list RS, št. 6/12, 38/12, 24/13, 66/14, 38/16 in 14/17)
- Uredba o izvajanju uredbe (EU) o uradnem nadzoru in drugih uradnih dejavnostih na področju živil, krme, zdravja in dobrobiti živali ter zdravja rastlin in fitofarmacevtskih sredstev, (Uradni list RS, št. 129/20, 32/24)
- Uredba o izvajanju uredbe (ES) o aditivih za živila (Uradni list RS, št. 12/11, 87/12)
- Uredba o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji (Uradni list RS, št. 57/15, 36/18 in 151/22)
- Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 114/05 – uradno prečiščeno besedilo, 90/07, 102/07, 40/12 – ZUJF, 17/14, 163/22, 18/23 – ZDU-10, 88/23, 95/23 – ZIUOPZP in 117/23 – ZIUOPZP-A)
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno – ZPDZC-1 (Uradni list RS, št. 32/14, 47/15 – ZZSDT, 43/19, 121/21 – ZJN-3B in 78/23 - ZORR)
- Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot-1) (Uradni list RS, št. 130/22)
- Zakon o gostinstvu - ZGos-1 (Uradni list RS, št.: 77/25)

Evropska zakonodaja:

- Uredba (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 (UL EU št. L 347 z dne 20.12.2013, str. 671)
- Uredba EU št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in svet z dne 25. oktobra 2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, spremembah uredb (ES) št. 1924/2006 in (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Komisije 87/250/EGS, Direktive Sveta 90/496/EGS, Direktive Komisije 1999/10/ES, Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Komisije 2002/67/ES

in 2008/5/ES in Uredbe Komisije (ES) št. 608/2004 (UL EU št. L 304 z dne 22.11.2011, str. 18)

- Delegirana uredba komisije (EU) 2019/33 z dne 17. oktobra 2018 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z vlogami za zaščito označb porekla, geografskih označb in tradicionalnih izrazov v vinskem sektorju, postopkom ugovora, omejitvami uporabe, spremembami specifikacij proizvoda, preklicem zaščite ter označevanjem in predstavitvijo (UL EU št. L 9 z dne 11.1.2019, str. 2)
- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/34 z dne 17. oktobra 2018 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z vlogami za zaščito označb porekla, geografskih označb in tradicionalnih izrazov v vinskem sektorju, postopkom ugovora, spremembami specifikacij proizvoda, registrom zaščitenih imen, preklicem zaščite in uporabo simbolov ter Uredbe (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z ustreznim sistemom pregledov) (UL EU št. L 9 z dne 11.1.2019, str. 46)
- Uredba (EU) 2024/1143 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2024 o geografskih označbah za vino, žgane pijače in kmetijske proizvode ter zajamčenih tradicionalnih posebnosti in neobveznih navedbah kakovosti za kmetijske proizvode, spremembi uredb (EU) št. 1308/2013, (EU) 2019/787 in (EU) 2019/1753 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1151/2012
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/934 z dne 12. marca 2019, o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede vinorodnih območij, na katerih je mogoče delež alkohola povečati, dovoljenih enoloških postopkov in omejitev, povezanih s pridelavo in konzerviranjem proizvodov vinske trte, najmanjšega odstotnega deleža alkohola za stranske proizvode in njihovega odstranjevanja ter objave spisov OIV (UL EU št. L 149 z dne 7.6.2019, str. 1)
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/273 z dne 11. decembra 2017 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede sistema dovoljenj za zasaditev vinske trte, registra vinogradov, spremnih dokumentov in certificiranja, registra o prejemu in izdaji, obveznega prijavljanja, uradnega obveščanja in objavljanja sporočenih informacij ter o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede ustreznih preverjanj in kazni, spremembi uredb Komisije (ES) št. 555/2008, (ES) št. 606/2009 in (ES) št. 607/2009 ter razveljavitvi Uredbe Komisije (ES) št. 436/2009 in Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/560 (UL EU št. L 58 z dne 28.2.2018, str. 1)
- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2018/274 z dne 11. decembra 2017 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede sistema dovoljenj za zasaditev vinske trte, certificiranja, registra o prejemu in izdaji, obveznega prijavljanja in uradnega obveščanja ter Uredbe (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede ustreznih preverjanj ter razveljavitvi Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2015/561 (UL EU št. L 58 z dne 28.2.2018, str. 60)
- Uredba (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o izvajanju uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, da se zagotovi uporaba zakonodaje o živilih in krmi, pravil o zdravju in dobrobiti živali ter zdravju rastlin in

fitofarmacevtskih sredstvih, ter o spremembi uredb (ES) št. 999/2001, (ES) št. 396/2005, (ES) št. 1069/2009, (ES) št. 1107/2009, (EU) št. 1151/2012, (EU) št. 652/2014, (EU) 2016/429 in (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta, uredb Sveta (ES) št. 1/2005 in (ES) št. 1099/2009 ter direktiv Sveta 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES in 2008/120/ES ter razveljavitvi uredb (ES) št. 854/2004 in (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 89/608/EGS, 89/662/EGS, 90/425/EGS, 91/496/EGS, 96/23/ES, 96/93/ES in 97/78/ES ter sklepa Sveta 92/438/EGS (Uredba o uradnem nadzoru) (UL EU št. L 95 z dne 7.4.2017, str. 1)

- Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL EU št. L 31 z dne 1.2.2002, str. 1-24)
- Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 852/2004 z dne 29. aprila 2004 o higieni živil (UL EU št. 139 z dne 30.04.2004, str. 1)
- Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 314/2012 z dne 12. aprila 2012 o spremembi uredb (ES) št. 555/2008 in (ES) št. 436/2009 glede dokumentov, ki spremljajo prevoz proizvodov iz grozdja in vina, ter evidenc, ki se vodijo v vinskem sektorju (UL EU št. L 103 z dne 13.4.2012, str. 21)
- Uredba Komisije (ES) št. 555/2008 z dne 27. junija 2008 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 479/2008 o skupni ureditvi trga za vino glede podpornih programov, trgovine s tretjimi državami in obsega vinogradniških površin ter o izvajanju nadzora v vinskem sektorju (UL EU št. L 170 z dne 30.6.2008, str. 1)
- Uredba (EU) 2021/2117 Evropskega parlamenta in Sveta, z dne 2. decembra 2021 o spremembi uredb (EU) št. 1308/2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov, (EU) št. 1151/2012 o shemah kakovosti kmetijskih proizvodov in živil, (EU) št. 251/2014 o opredelitvi, opisu, predstavitvi, označevanju in zaščiti geografskih označb aromatiziranih vinskih proizvodov in (EU) št. 228/2013 o posebnih ukrepih za kmetijstvo v najbolj oddaljenih regijah Unije (UL EU št. L 435 z dne 6.12.2021, str. 262)
- Uredba (EU) št. 251/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o opredelitvi, opisu, predstavitvi, označevanju in zaščiti geografskih označb aromatiziranih vinskih proizvodov in o razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 1601/91 (UL EU št. L 84 z dne 20.3.2014, str. 14)
- Mednarodni sporazumi Evropske Skupnosti s tretjimi državami, ki urejajo zaščito poimenovanj vin in medsebojno priznavanje enoloških postopkov in sredstev
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2016/1149 z dne 15. aprila 2016 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede nacionalnih podpornih programov v vinskem sektorju in o spremembi Uredbe Komisije (ES) št. 555/2008 (UL EU št. L 190 z dne 15.7.2016, str. 1)
- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2016/1150 z dne 15. aprila 2016 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede nacionalnih podpornih programov v vinskem sektorju (UL EU št. L 190 z dne 15.7.2016, št. 23)

- Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 396/2005 z dne 23. februarja 2005 o mejnih vrednostih ostankov pesticidov v ali na hrani in krmi rastlinskega in živalskega izvora ter o spremembi Direktive Sveta 91/414/EGS (UL EU št. L 70 z dne 16.3.2005, str. 1)
- Uredba (ES) št. 1333/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o aditivih za živila (UL EU št. L 354 z dne 31.12.2008, str. 16)
- Uredba (ES) št. 1331/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o vzpostavitvi skupnega postopka odobritve za aditive za živila, encime za živila in arome za živila (UL EU št. L 354 z dne 31.12.2008, str. 1)
- Uredba (EU) 2017/1001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2017 o blagovni znamki Evropske unije (UL EU št. L 154 z dne 16.6.2017, str. 1)
- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2021/1007 z dne 18. junija 2021 o spremembi Izvedbene uredbe (EU) 2018/274 glede analitične podatkovne banke izotopskih podatkov in pregledov v vinskem sektorju (UL EU št. L 97 z dne 19.3.2021, str. 1)

4.3 Naloge

Program dela inšpekcije za vinarstvo v letu 2026 je zasnovan tako, da bo inšpekcijski nadzor na področju vinarstva čim bolj učinkovit in bo z izvajanjem zagotovil največji učinek pri nadzorovanih področjih.

4.3.1 Ocena tveganja

Ocena tveganja je osnovni kriterij in merilo za odvzem vzorcev vina z namenom ugotavljanja kakovosti, varnosti in primernosti vina za promet. Sestavljajo jo naslednji parametri:

- velikost pridelovalca (velikost vinograda, ki ga obdeluje pridelovalec oziroma količina odkupljenega grozdja pri polnilcih),
- ugotovljene nepravilnosti v preteklem obdobju,
- obseg proizvodnje (prijava pridelka in vinogradniške površine),
- nov pridelovalec ali distributer na slovenskem trgu,
- pridelava vina z zaščitenim geografskim poreklom,
- število opravljenih nadzorov v preteklem obdobju,
- sezonsko in krajevno pojavljanje v prometu,
- spletna trgovina in oglaševanje,
- postopki ravnanja z vinom.

Pri spremljanju uvoza vina iz tretjih držav in prejema vina iz držav članic EU je ocena tveganja za odvzem vzorca sestavljena na osnovi naslednjih parametrov:

- ugotovljene nepravilnosti v preteklem obdobju,
- nov uvoznik,
- večji obseg uvoženih pošiljk vina,

- naključen izbor za vzorčenje vina iz države EU in iz tretjih držav, ki vsebuje več kot 1.000 litrov, ne glede na obliko pakiranja (rinfuza ali polnjeno v predpisano embalažo).

4.4 Metode dela

Pri delu inšpekcije za vinarstvo se bo uporabljalo več metod dela:

- inšpekcijski pregledi na terenu (redni, kontrolni, izredni),
- administrativna kontrola podatkov v registru, nadzor prodaje vina na spletnih straneh in oglaševanja vina na spletnih straneh pridelovalca ali trgovca, oglaševanje na družabnih omrežjih,
- vzorčenje.

4.5 Vsebinska področja nadzora

Redni inšpekcijski pregledi

V okviru rednih inšpekcijskih pregledov bo Inšpekcija za vinarstvo vršila nadzor po naslednjih vsebinah:

Nadzor nad prijavo obveznih podatkov v Registru pridelovalcev grozdja in vina (RPGV)

Nadzor prijave obveznih podatkov v RPGV obsega nadzor nad:

- prijavo pridelka grozdja, mošta in vina (vključno z odkupom pridelka v R Sloveniji in izven)
- prijavo zalog vina,
- površinami vinogradov, ki so večji kot 5 arov in niso evidentirani v RPGV,
- nad hektarskimi pridelki letnika ter prijavo izpada pridelka zaradi višje sile,
- prijavo enoloških postopkov,
- podatkov o pridelovalcih (odločbe pooblaščenih organizacij, registrirane dejavnosti pridelovalca, dodatne lokacije pridelovalca).

Nadzor prijave obveznih podatkov v RPGV se prične z administrativnim nadzorom – pregled podatkov o pridelovalcu v registru RPGV. V večini primerov se lahko inšpekcijski postopek tudi konča z administrativnim pregledom. Podatke o pridelku grozdja, mošta in vina oziroma drugih proizvodov iz vina in zalog vina morajo upravni enoti sporočiti pridelovalci, ki:

- obdelujejo najmanj 0,1 ha vinogradov ali
- del ali celoten pridelek grozdja, mošta, vina oziroma drugih proizvodov tržijo.

Prijava pridelka grozdja, mošta, vina in izvedenih enoloških postopkov na pridelku se praviloma opravi istočasno. Pidelovalci morajo vsako leto, najpozneje do 20. novembra, prijaviti celoten pridelek grozdja, mošta, vina in drugih proizvodov, vključno s pridelkom, namenjenim za lastno porabo. Če pridelovalec po trgatvi izkrči vinograd ali ga preneha obdelovati, mora priglasiti podatke o pridelku pred prijavo spremembe podatkov o vinogradu v

register kmetijskih gospodarstev. Pridelovalec mora upravni enoti sporočiti podatke o kupljenem grozdju, moštu, neustekleničenem vinu in drugih proizvodih, namenjenih donegovanju vina.

Pridelovalec, ki je vpisan v register in obdeluje več kot 0,1 ha vinogradov, mora do 7. septembra tekočega leta prijaviti zaloge vina na dan 31. julij v letu prijave. Zaloge vina se prijavijo za vsak letnik ločeno.

Administrativni pregled vinogradov, ki niso vpisani v RPGV (več kot 5 ar površine vinogradov), bo obsegal pregled s pomočjo uporabe javnega pregledovalnika grafičnih podatkov MKGP. Pregled je zamuden, saj je potrebno fizično s premikanjem po pregledovalniku najprej poiskati površino brez vpisanega GERK-a, ki jo pregledovalnik identificira kot vinograd. V naslednji fazi je potrebno ugotoviti, kdo je lastnik površine. S pozivanjem lastnika se ugotovi, ali je na površini sploh posajen vinograd, in nazadnje, kdo ga obdeluje. Vinarski inšpektorji si posamezne površine nevpisanih vinogradov ogledajo tudi na terenu.

Pridelovalec mora Upravni enoti sporočiti vsako drugo spremembo podatkov v registru RPGV v 30 dneh od nastanka spremembe.

Nadzor prometa z grozdom

Nadzor prometa z grozdom se vrši na cestah in na odkupnih mestih pri pridelovalcih ali odkupovalcih grozdja v času trgatve. Na prometnicah se nadzor vrši skupaj s predstavniki Policije ali FURS-a, ki lahko ustavijo vozilo in legitimirajo voznika. Na mestih odkupa grozdja se nadzira spremne dokumente iz katerih je razvidno kdo je pridelovalec in kdo kupec, za katero vrsto grozdja gre ter kakšna je količina. Namen nadzora je preprečitev nedovoljenega prometa z grozdom med pridelovalci, ki opravljajo dejavnost kot fizične osebe ali pravni subjekti ter nedovoljenega prometa z grozdom med različnimi vinorodnimi okoliši za pridelavo kakovostnih vin z geografskim poreklom.

Nadzor nad pridelavo in predelavo grozdja, mošta in vina

Nadzor nad pridelavo grozdja, mošta in vina se vrši pri pridelovalcih oziroma na mestu pridelave in predelave ter obsega naslednje vrste nadzora:

- ustrezna registracija – vpis v registre,
- nadzor vodenja evidenc (kletarska, uporaba FFS, uporaba čistil),
- sledljivost pridelave,
- sledljivost nabave enoloških sredstev, fitofarmacevtskih sredstev, čistil,
- nadzor higienskih pogojev v kleti,
- nadzor tehničnih pogojev v kleti,
- obvladovanje kritičnih kontrolnih točk,
- preverjanje kakovosti,
- preverjanje varnosti (ostanki pesticidov, onesnaževala, alergeni in druge snovi),
- preverjanje geografskega porekla,
- umik / odpoklic nevarnega izdelka,
- nadzor nad dobavitelji.

S ciljem, da se zajame čim širši spekter pridelovalcev, se nadzor nad pridelavo in dodelavo grozdja, mošta in vina razdeli med pridelovalce, ki:

- imajo dovoljenje za stekleničenje in so si v zadnjem letu pridobili odločbe za ocenitev pridelanega vina,
- imajo dovoljenje za stekleničenje in si v zadnjem letu niso pridobili odločbe za ocenitev pridelanega vina – ti pridelovalci lahko brez ocene tržijo samo vino brez geografskega porekla, ki se lahko daje v promet izključno kot originalno polnjeno ter obstaja sum, da tržijo neocenjeno originalno polnjeno vino brez preverjenega geografskega porekla,
- nimajo dovoljenja za stekleničenje in so si v zadnjem letu pridobili odločbe za ocenitev – ti pridelovalci lahko tržijo samo neoriginalno polnjeno vino v svojem proizvodnem obratu ali na registrirani dodatni lokaciji vinske kleti ali dajo vino služnostno stekleničiti za to dejavnost registriranemu samostojnemu podjetniku ali pravni osebi,
- nimajo dovoljenja za stekleničenje in si v zadnjem letu niso pridobili odločbe za ocenitev – pri teh pridelovalcih obstaja sum, da tržijo neocenjeno neoriginalno polnjeno vino brez preverjenega geografskega porekla,
- so prijavili količino pridelka, ki odstopa od večletnega povprečja (manj kot 5.000 kg grozdja na hektar ali več kot 16.000 kg grozdja na hektar) – pri teh pridelovalcih obstaja sum, da niso prijavili celotne količine pridelanega grozdja oziroma so kot svoj pridelek prijavili grozdje, ki ga niso pridelali sami.

Nadzor prometa z vinom

Nadzor prometa z vinom se opravlja v celotni verigi prometa z vinom, in sicer:

- na mestu pridelave ali na registrirani dodatni lokaciji vinske kleti pridelovalca,
- v gostinskih obratih,
- v prometu na drobno (maloprodaja, tržnice, trgovine, premični obrati),
- v veleprodaji, distribuciji, na sedežih trgovskih verig,
- pri uvoznikih in distributerjih,
- nadzor prodaje in oglaševanja vina na socialnih omrežjih ter prodaje v spletnih trgovinah.

Nadzor prometa z vinom obsega nadzor:

- označevanja vina,
- preverjanja geografskega porekla,
- ustrezne registracije – vpis v registre,
- preverjanja kakovosti,
- varnosti (ostanki pesticidov, kovine, alergeni, umetna barvila in druge snovi),
- sledljivosti nabave,
- sledljivosti prodaje,
- vodenja evidenc na dodatnih lokacijah pridelovalca,
- nad umikom / odpoklicem proizvoda,
- nad dobavitelji,
- povečan nadzor slovenskih in tujih originalno polnjenih vin brez porekla v prometu.

Nadzor nad označevanjem vina

Nadzor nad označevanjem vina se opravlja pri pridelovalcih vina in v prometu. Obsega preverjanje geografskega porekla, pravilnosti izpisa deklaracije (obvezni in neobvezni podatki), prehranskih in zdravstvenih trditev, nepravilno uporabo blagovnih znamk in podatkov, ki bi potrošnika zavajali ali spravili v zmotu.

Nadzor obsega administrativni nadzor in nadzor na terenu, ki se po potrebi dopolni tudi z vzorčenjem. Vsako leto se opravi tudi sistematični nadzor nad označevanjem vin, ki niso pridelana v Republiki Sloveniji. Nadzor nad označevanjem vključuje tudi nadzor (tiskanih) reklamnih letakov, spletnih strani pridelovalcev in trgovcev, objav na socialnih omrežij in drugih oblik neposredne ponudbe mošta in vina ter nadzor prometa z vinom na prireditvah z vinarskimi vsebinami.

Nadzor nad enološkimi sredstvi

Obsega nadzor nad označevanjem in nadzor nad vsebnostjo aktivnih snovi v enoloških sredstvih, ki obsega tudi vzorčenje. Vzorce enoloških sredstev bomo v letu 2025 odvzeli na podlagi ocene tveganja: neustrezen izvid v letu 2024, večji uvoznik oziroma distributer, nov uvoznik na slovenskem tržišču ter prijava o neustreznosti enološkega sredstva s strani pridelovalca vina.

Nadzor nad pooblaščenimi organizacijami

V vsaki od 5 pooblaščenih organizacij za oceno mošta in vina se enkrat letno opravi nadzor nad analitskimi metodami, izdajanjem odločb o primernosti vina za promet, ki se izdajo pridelovalcem, in vsebino odločb o oceni mošta in vina. Večkrat letno se opravi nadzor nad izvedbo ocenjevanja vina (prisotnost inšpektorja na uradni degustaciji in preverjanje pogojev za uradno ocenjevanje vina).

V letu 2026 bodo organizirani sestanki s predstavniki pooblaščenih organizacij in območno pristojnimi inšpektorji ter na podlagi posameznih primerov analizirane nepravilnosti in odpravljene napake.

Nadzori v sodelovanju z EU institucijami

- RASFF, dnevno spremljanje živil, ki vsebujejo zdravju škodljive snovi,
- FOOD FRAUD portal: obveščanje o potvorjenih živilih in goljufijah pri prometu z živili,
- OPSON operacija: ciljane akcije na področju goljufij z vinom in alkoholnimi pijačami, usmerjene s strani Delovne skupine Komisije za goljufije s hrano v sodelovanju z Interpolom.

Medresorsko sodelovanje

Inšpekcija za vinarstvo je vključena v medresorsko skupino, ki jo sestavljajo predstavniki FURS, TIRS, UVHVVR, ZIRS in Policije, katere namen je odkrivanje in preprečevanje goljufivih praks ter zavajanja potrošnikov.

Kontrolni inšpekcijski pregledi

V primeru, da izreka ali naložene odprave nepravilnosti, za katere se izreče opozorilo na zapisnik, ne bo mogoče preveriti administrativno, bo opravljen kontrolni pregled.

Izredni inšpekcijski pregledi

Zaradi zagotavljanja varnosti in kakovosti vina ter s tem povezanega varstva potrošnikov, se izredni inšpekcijski pregledi opravljajo prednostno. Izredni inšpekcijski pregledi se opravljajo na podlagi:

- prijave o nevarnem ali neustreznem vinu v prometu,
- obvestila o morebitnih zdravju škodljivih živilih v sistemu RASFF, ki jih prejemamo dnevno,
- suma na nevaren proizvod v prometu,
- ostalih pobud državljanov, tudi anonimnih.

4.6 Vzorčenje

a.) Za opravljanje analiz glede kakovosti vina in ugotavljanje primernosti za promet za inšpekcijske vzorce vina, bodo v letu 2026 pozvane pooblaščne organizacije za sodelovanje pri izvajanju uradnega vzorčenja vina glede kakovostnih parametrov in primernosti za promet. Na podlagi izpolnjevanja razpisnih pogojev bodo k sodelovanju povabljene pooblaščne organizacije.

Naziv laboratorija
1. Kmetijski inštitut Slovenije, Hacquetova 17, Ljubljana
2. Kmetijsko gozdarski zavod Maribor, Vinarska ulica 14, Maribor
3. Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica, Pri hrastu 18, Nova Gorica
4. Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto, Šmihelska cesta 14, Novo mesto
5. Fabijan LAB, Laboratorijske storitve, Zvonko Fabijan s.p., Vosek 6e, 2231 Pernica

V letu 2026 se načrtuje odvzem **180 vzorcev vina za analizo kakovostnih parametrov in ugotovitev primernosti za promet.**

b.) V letu 2026 načrtujemo odvzem **32 vzorcev iz tujih dežel in vzorcev slovenskih vin za določitev varnostnih parametrov v vinu** (kovine, alergeni, ohratoksini, umetna barvila, ostanki pesticidov).

Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano je bil dne 19.04.2023 z odločbo št.: 023-51/2023-8 na podlagi določb Uredbe o izvajanju uredbe (EU) o uradnem nadzoru in drugih uradnih dejavnostih na področju živil, krme, zdravja in dobrobiti živali ter zdravja rastlin in

fitofarmacevtskih sredstev v povezavi z Uredbo 2017/625/EU imenovan za uradni laboratorij za izvajanje laboratorijskih analiz za potrebe uradnega nadzora varnosti vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina, glede prisotnosti alergenov, kovin, mikotoksinov, umetnih barvil in ostankov fitofarmacevtskih sredstev za obdobje petih let, pod pogojem, da so ves čas izpolnjeni predpisani pogoji za določitev uradnega laboratorija.

Ob dnevnem spremljanju podatkov FURS-a o uvozu vina iz držav članic EU ali iz tretjih držav bo izveden odvzem **10 vzorcev iz držav EU in odvzem 10 vzorcev iz tretjih dežel**. Z namenom ugotovitve varnostnih parametrov se bo odvzelo **12 vzorcev slovenskih vin** iz treh vinorodnih dežel.

c.) V letu 2026 bomo pri **20 večjih pridelovalcih, z namenom ugotavljanja potvorb z dodajanjem nedovoljenih sredstev v vino – sintetični glicerol**, odvzeli vzorce vina, ki bodo poslani v akreditirani laboratorij Chelab, Italija.

d.) V letu 2026 bo odvzetih **20 vzorcev vina iz treh različnih vinorodnih dežel, z namenom izvršitve izotopske analize**, ki pokažejo morebitne potvorbe vina, goljufije glede porekla, redčenja z vodo. Te analize določajo razmerja med devterijem in vodikom (D/H)I in (D/H)II na specifičnih mestih molekule etanola in analizo vsebnosti ^{13}C ter razmerja izotopov kisika ($^{18}\text{O}/^{16}\text{O}$) v molekuli vode v vinu.

e.) V letu 2026 načrtujemo odvzem **15 vzorcev enoloških sredstev**, in sicer pred trgovijo konec avgusta in v septembru.

4.7 Ostale aktivnosti

1. Vinarski inšpektorji bodo v letu 2026 nadzirali nosilce dopolnilnih dejavnosti in turizem na kmetiji s pooblastilom vršenja nadzora kot kmetijski inšpektorji. Poudarek bo predvsem na kontroli zagotavljanja zadostnega deleža lastnih surovin pri pripravi prehranskih obrokov.
2. Poostren nadzor oglaševanja vina na socialnih omrežjih ter prometa z vinom preko različnih aplikacij (npr. spletna trgovina).
3. Spremljaje prometa z vinom na sejmi, prireditvah (martinovanje, božično/novoletni sejmi) in tržnicah.
4. Koordiniran nadzor prometa z vinom v gostinskih lokalih izven rednega delovnega časa v okviru koordiniranih dvodnevni akcij na posameznih območjih Republike Slovenije.
5. V okviru izvajanja Programa ukrepov za zatiranje in preprečevanje širjenja zlate trsne rumenice za obdobje 2023 – 2025 iz Uredbe o ukrepih za zatiranje in preprečevanje širjenja zlate trsne rumenice bodo vinarski inšpektorji v okviru navodil UVHVVR skupaj s kmetijskimi inšpektorji v okviru pristojnosti sodelovali pri reševanju problematike zlate trsne rumenice.

6. V skladu z dogovorom med IRSKGLR in Upravo RS za zaščito in reševanje se bo v letu 2026 po potrebi pri vinogradnikih vršil nadzor upravičenosti zahtevkov za povrnitev škode zaradi naravnih nesreč (pozeba, suša, poplave...). Nadzor se bo izvajal na način, da se bo RPGV preverilo podatke o prijavi pridelka grozdja, mošta in vina, katerega morajo pridelovalci prijaviti do 20. novembra v tekočem letu. Podatki iz RPGV za zadnja tri leta se bodo preračunali in primerjali s podatki o prijavi naravne nesreče.
7. Vinarski inšpektorji bodo aktivno sodelovali z MKGP v smislu sprememb nacionalnih zakonskih in podzakonskih predpisov in sicer Zakona o vinu ter Pravilnika o kakovosti vina in drugih proizvodov vinske trte v prometu ter dovoljenih enoloških postopkih in enoloških sredstvih.
8. Posamezni inšpektorji bodo sodelovali na delavnicah in izobraževanjih na področju vinarske zakonodaje na območnih zavodih Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, društvih in združenjih vinogradnikov in vinarjev. Pri teh aktivnostih bo velik poudarek na osveščanju pridelovalcev o pravilnem novem označevanju, z vključeno energijsko vrednostjo in navedbo sestavin.
9. Aktivno sodelovanje v medresorski skupini za odkrivanje in preprečevanje goljufivih praks ter zavajanja potrošnikov, predvsem glede uvoženih večjih pošilk vina.
10. Posodobitev priročnika za delo vinarskih inšpektorjev z vsemi standardnimi postopki in vzorci upravnih aktov.

4.8 Program dela v številkah

Inšpekcija za vinarstvo ima v letnem planu dela, pripravljen na podlagi analize tveganja, načrtan skoraj celoten obseg nadzorov. Zaradi novih zaposlitev v letu 2025 ter njihovega usposabljanja, se obseg dela bistveno povečuje na predvidenih 2.000 rednih in ciljnih pregledov, z vključujočimi 267 vzorčenji vin in enoloških sredstev. To pomeni okrepljen nadzor na terenu, ponovno vzpostavitev bolj enakomerne razporeditve nalog med inšpektorje ter hitrejši odziv na pobude s terena in pobude upravnih enot. Poleg tega bo večji obseg nadzora omogočil boljše preprečevanje nepravilnosti, večjo zaščito potrošnikov in krepitev ugleda slovenskega vinogradništva in vinarstva, zato se pričakuje tudi večji delež izrečenih prekrškovnih ukrepov.

Št. inšpekcijskih pregledov oziroma zapisnikov	Št. načrtovanih pregledov z drugimi inšpekcijskimi organi	Št. upravnih ukrepov	Št. prekrškovnih ukrepov
2.000	10	130	250

5. INŠPEKCIJA ZA GOZDARSTVO

5.1 Cilji

Inšpekcija za gozdarstvo v skladu s svojimi pooblastili in odgovornostmi nadzoruje gospodarjenje z gozdovi in dela, ki se izvajajo v gozdovih. Gozdovi so obnovljivo naravno bogastvo, ki se smejo izkoriščati izključno pod zakonsko določenimi pogoji. Gozd zagotavlja poleg lesa in drugih gozdnih proizvodov ter lovne gospodarstva tudi uresničevanje socialnih in ekoloških funkcij, ki so za človeštvo neprecenljivega pomena.

Strateški cilj Inšpekcije za gozdarstvo je učinkovit nadzor predpisov, ki gozdarskim inšpektorjem nalagajo obveznosti. Prvenstveni cilj dela je, da se nepravilnosti ali pomanjkljivosti v gozdu odpravijo in to na način, ki je za gozd in za zavezanca najugodnejši. Po Zakonu o prekrških je Inšpekcija za gozdarstvo tudi prekrškovni organ, ki o kršitvah predpisov odloča v hitrem prekrškovnem postopku.

Inšpekcijski postopki se pričnejo na podlagi letnega načrta pregledov, lastne zaznave nepravilnosti ali prijav. Prijave se prednostno obravnavajo. Večina inšpekcijskih in prekrškovnih postopkov se prične na podlagi obvestil Zavoda za gozdove Slovenije (v nadaljevanju ZGS). ZGS opravlja javno gozdarsko službo v vseh gozdovih in je po določbah Zakona o gozdovih dolžan o nedovoljenih posegih in aktivnostih v gozdu in gozdnem prostoru inšpekcijske službe pisno obveščati. Redni pregledi se izvajajo na podlagi analize tveganja, ki zajema predvsem obseg kršitev v preteklih letih, velikost posesti in posledice na gozdni ekosistem.

5.2 Pravne podlage

Materialni predpisi

- UREDBA (EU) 2023/1115 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o omogočanju dostopnosti nekaterih primarnih in drugih proizvodov, povezanih s krčenjem in degradacijo gozdov, na trgu Unije in njihovem izvozu iz Unije ter o razveljavitvi Uredbe (EU) z dne 31. maja 2023
- Uredba EU št. 995/2010 o določitvi obveznosti gospodarskih subjektov, ki dajejo na trg les in lesne proizvode z dne 20.10.2010
- IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) št. 607/2012 z dne 6. julija 2012 o podrobnih pravilih v zvezi s sistemom potrebne skrbnosti ter pogostostjo in vrsto pregledov nadzornih organizacij, kot je določeno v Uredbi (EU) št. 995/2010 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi obveznosti gospodarskih subjektov, ki dajejo na trg les in lesne proizvode
- Uredba (EU) 2016/2031 z dne 26. oktobra 2016 o ukrepih varstva pred škodljivimi organizmi rastlin, spremembi uredb (EU) št. 228/2013, (EU), št. 652/2014 in (EU) št.

1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta, 69/464/EGS, 74/647/EGS, 93/85/EGS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES in 2007/33/ES

- Izvedbena uredba komisije (EU) 2019/2072, z dne 28. novembra 2019 o določitvi enotnih pogojev za izvajanje Uredbe (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta, kar zadeva ukrepe varstva pred škodljivimi organizmi rastlin, ter razveljavitvi Uredbe Komisije (ES) št. 690/2008 in spremembi Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2018/2019
- Uredba (EU) 2017/625 z dne 15. marca 2017 o izvajanju uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, da se zagotovi uporaba zakonodaje o živilih in krmi, pravil o zdravju in dobrobiti živali ter zdravju rastlin in fitofarmacevtskih sredstvih, ter o spremembi uredb (ES) št. 999/2001, (ES) št. 396/2005, (ES) št. 1069/2009, (ES) št. 1107/2009, (EU) št. 1151/2012, (EU) št. 652/2014, (EU) 2016/429 in (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta, uredb Sveta (ES) št. 1/2005 in (ES) št. 1099/2009 ter direktiv Sveta 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES in 2008/120/ES ter razveljavitvi uredb (ES) št. 854/2004 in (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 89/608/EGS, 89/662/EGS, 90/425/EGS, 91/496/EGS, 96/23/ES, 96/93/ES in 97/78/ES ter sklepa Sveta 92/438/EGS (Uredba o uradnem nadzoru)
- Zakon o dodatnih ukrepih za odpravo posledic škode zaradi prenamnožitve populacije podlubnikov (Uradni list RS, št. 14/18 in 65/20)
- Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16, 77/16, 78/23 – ZUNPEOVE in 85/25)
- Zakon o gozdnem reprodukcijskem materialu (Uradni list RS, št. 58/02, 85/02 - popr., 45/04 - ZdZPKG in 77/11)
- Zakon o zdravstvenem varstvu rastlin (Uradni list RS, št. 62/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/10, 40/14 – ZIN-B in 21/18 – ZNOrg)
- Zakon o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE, 100/25)
- Zakon o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US, 123/21, 44/22, 130/22 – ZPOmK-2, 18/23 in 78/23, 100/25 – ZKme-2)
- Zakon o planinskih poteh (Uradni list RS, št. 61/07 in 92/21)
- Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, 44/22, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE, 23/24, 21/25 – ZOPVOOV in 56/25 – PoZ)
- Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22, 158/22 in 28/25)
- Zakon o rudarstvu (Uradni list RS, št. 14/14 – uradno prečiščeno besedilo, 61/17 – GZ, 54/22, 78/23 – ZUNPEOVE in 81/24)
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14, 47/15 – ZZSDT, 43/19, 121/21 – ZJN-3B in 78/23 – ZORR)
- Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNŠPP, 133/23, 85/24 – ZAID-A, 47/25 – odl. US in 75/25)
- Zakon o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS, št. 43/11)

- Uredba o izvajanju uredb (EU) o ukrepih varstva pred škodljivimi organizmi rastlin (Uradni list RS, št. 78/19 in 69/23)
- Uredba o varstvu samoniklih gliv (Uradni list RS, št. 57/98, 56/99 – ZON, 41/04 – ZVO-1, 58/11 in 44/22 – ZVO-2)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih vrstah gliv (Uradni list RS, št. 58/11)
- Uredba o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Uradni list RS, št. 20/14)
- Zakon o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Uradni list RS, št. 200/20)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 110/04, 115/07, 36/09 in 15/14)

Pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora ima gozdarski inšpektor po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru v primeru kršitev predpisov pravico in dolžnost naznaniti kaznivo dejanje ali podati kazensko ovadbo za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti. V primeru suma kaznivega dejanja uničevanja gozda podajo gozdarski inšpektorji okrožnemu državnemu tožilstvu predlog za uvedbo postopka zaradi suma kršitve 340. člena Kazenskega zakonika Republike Slovenije. Pri svojem delu naletimo tudi na kazniva dejanja tatvine (204. člen) ali celo velike tatvine (205. člen), ponarejanja odkazilnih oznak, ko posameznik za posek označi drevesa, kot bi to storila pristojna uradna oseba ZGS. V takem primeru preverimo, če so izpolnjeni znaki kaznivega dejanja po 256. členu (ponarejanje znamenj za zaznamovanje, blaga, mer in uteži) ali 305. člena (lažno izdajanje za uradno ali vojaško osebo).

5.3 Vsebinska področja nadzora

V nadaljevanju so navedena področja nadzora, ki jim bo inšpekcija za gozdarstvo v letu 2026 namenila posebno pozornost. Zaradi poenotenja meril nadzora med posameznimi gozdarskimi inšpektorji in inšpektoriciami, nadzori in poročanja potekajo po protokolu, ki je opisan v priročniku gozdarske inšpekcije.

Nadzor zakonitosti sečenj

Zakon o gozdovih določa, da ZGS lastniku gozda pred posekom izda odločbo o dovolitvi poseka izbranih dreves. Les je posekan zakonito le na podlagi in v skladu s pravnomočno odločbo ZGS. Izjema je sanitarni posek okuženih ali z insekti napadenih dreves, ter posek gozdnega drevja, ki raste izven gozda. Nezakonito posekan les ne sme priti na trg EU. Pri nekaterih nezakonitih posekih gre tudi za krajo. V takih primerih inšpekcija za gozdarstvo sodeluje s Policijo in Državnim tožilstvom.

Kršitelji bodo obravnavani po Zakonu o prekrških. V primerih kadar gre za majhne količine nezakonitega poseka, ki ga ugotovi ZGS, bo lastnikom gozdov posredovan opozorilni dopis z opisanimi postopki v zvezi s sečnjo gozdnega drevja.

Nadzor posegov v gozdove

Za vsak poseg v gozd oziroma gozdni prostor je potrebno predhodno pridobiti soglasje ZGS. Pozornost gozdarskih inšpektorjev bo usmerjena predvsem v graditve objektov v gozdu, nelegalne kope mineralnih surovin, nasipavanja ter krčitve gozda.

Inšpekcija za gozdarstvo bo prednostno obravnavala prijave in nedovoljene posege v gozd, ki so ob zaznavi ali prijavi v teku, ter nedovoljena dela ustavila in odredila vzpostavitev prejšnjega stanja.

Nadzor varstva gozdov

Javna gozdarska služba ima vrsto nalog v zvezi z načrtovanjem in izvajanjem ukrepov za ohranjanje biotskega ravnovesja v gozdnem prostoru, ukrepe za preprečevanje gozdnih požarov in poškodovanosti gozdov zaradi škodljivih abiotičnih dejavnikov, ukrepe za preprečevanje širjenja in zatiranja rastlinskih bolezni in prenamnožitve populacij žuželk ter sanacijo poškodovanega gozda, posege, ki gozd razvrednotijo oziroma poškodujejo, pogoje za rabo gozdov, vsebino programa varstva gozdov in naloge poročevalsko, prognostično-diagnostične službe za gozdove.

Inšpekcija za gozdarstvo izvajanje teh nalog nadzira in s hitrim prekrškovnim ukrepanjem dodatno vzpodbudi lastnike k izvedbi nujnih del, ki so za stabilnost in trajnost gozdov izjemnega pomena.

Poškodbe zaradi napadov podlubnikov so bile pred leti že v upadanju, v letih od 2022 do 2025 pa spet v močnem porastu. Problematika varstva gozdov se je močno odražala tudi v urbanem okolju, kjer GI zagotavlja izvajanje varstvenih del. Nadzor nad izvajanjem ukrepov varstva gozdov bo letu 2026 še vedno naša prioriteta naloga. Pozornost pri nadzoru bo inšpekcija za gozdarstvo usmerila zlasti v:

- spoštovanje rokov v katerih mora lastniki oziroma upravljavec gozdov realizirati varstveno sanacijske ukrepe določene z odločbami ZGS o izvedbi sanitarne sečnje in preventivnih varstvenih del (C odločbe);
- spremljanje ali je ZGS do 1. marca izdal skladiščem za gozdne lesne sortimente navodila za postavitve in vzdrževanje kontrolnih pasti s feromoni;
- spremljanje ali upravljavci skladišč zagotavljajo zadostno število pasti s feromonskimi pripravki in jih postavljajo in vzdržujejo po navodilih ZGS;
- v inšpekcijskih postopkih v urbanih okoljih izdajala odločbe za izvedbo sanitarnih sečenj

Gozdarski inšpektorji in gozdarske inšpektorice ob ugotovljenih nepravilnostih na tem vsebinskem področju prednostno ukrepajo.

Nadzor urejenosti sečišč

Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, pravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov zahteva, da ZGS za vsako sečišče ugotoviti, če je ustrezno urejeno. Sečišče se mora urediti takoj po poseku drevja in pravilu gozdnih lesnih sortimentov, najpozneje pa v dveh mesecih po začetku sečnje, razen če z drugimi predpisi ali odločbo ZGS ni določen krajši rok. Sečišče je urejeno, če so: posekana vsa drevesa, ki so bila pri sečnji ali pravilu močnejše

poškodovana; iz gozda spravljani vsi gozdni lesni sortimenti; veje in vrhači iglavcev razžagani in zloženi na kupe oziroma v primeru strojne sečnje založeni tudi v sečne poti ali v primeru uporabe procesorske glave na dvigalu žičnice, zloženi na kupe tudi ob kamionski cesti; pri redčenju ali panjevski sečnji debelejšje veje listavcev razžagane in razprostrte po gozdnih tleh; pri pomladitvenih sečnjah sečni ostanki zloženi tako, da ne ovirajo razvoja mladja; pri končnem poseku za umetno obnovo sečni ostanki primerno razžagani in zloženi v redi ali kupe tako, da je površina pripravljena za sajenje; odpravljene poškodbe na gozdnih tleh in gozdnih vlakah, ki predstavljajo nevarnost za pričetek erozije, in če so odstranjeni vsi sečni ostanki iz strug potokov in hudournikov; sečni ostanki odstranjeni z gozdnih poti in prometnic, z mejnikov, iz kaluž in vodnih izvirov ter s kmetijskih zemljišč in z zunanjih gozdnih robov; odstranjeni vsi nelesni odpadki, ki so nastali pri opravljanju del.

Pri nadzoru poseka brez odkazila ali v nasprotju z njim bomo posebno pozornost namenili tudi urejenosti sečišč. ZGS bomo v primeru neustrezno urejenega sečišča opozorili, da v okviru zakonskih pooblastil zagotovi ustrezno urejenosti. GI bo v prekrškovnih postopkih ukrepala zoper tistega, ki ne ravna v skladu s predpisi za izvajanje sečnje, ravnanje s sečnimi ostanki, spravilo, prevoz in zlaganje gozdnih lesnih sortimentov.

Nadzor skladišč lesa

Zaradi velikega števila novo nastalih začasnih skladišč, bomo v letu 2026 nadaljevali z nadzori nad skladiščenjem lesa. Posebna pozornost bo namenjena skladiščem v bližini vodotokov. Preverjali bomo tudi opremljenost skladišč s feromonskimi pastmi. Nadzirali bomo tudi gradnjo in opremljenost trajnih skladišč, kot jih definira zadnja prememba Zakona o gozdovih.

Nadzor izpolnjevanja pogojev za opravljanje del v gozdovih

Inšpekcija za gozdarstvo pri registriranih izvajalcih del v gozdovih preverja izpolnjevanje pogojev glede:

- strokovne usposobljenosti,
- usposobljenosti za varno in zdravo delo delavca in delovne opreme,
- tehnične opreme, ki zagotavlja varno delo.

Nadzor izpolnjevanja pogojev za opravljanje del v gozdu se bo osredotočil na nadzor v gozdovih. Nadaljevali bomo sodelovanje z inšpektorji za varstvo pri delu, kar se je v zadnjih dveh letih skupnih akcij izkazalo kot dobro.

Več kot desetletje intenzivnega in sistematičnega pregledovanja izvajalcev del, ki so svojo dejavnost na novo registrirali, je prinesla dobre rezultate. Večina izvajalcev del v gozdovih ve, kakšno strokovno izobrazbo potrebuje, nekoliko šepa izpolnjevanje zahtev na področju zdravja in varnosti pri delu. Ob terenskih nadzorih zaznamo tudi druge nepravilnosti, predvsem delo in zaposlovanje na črno. O obvezi novo registriranih izvajalcev del, da preden prvič pričnejo z delom v gozdu, gozdarski inšpekciji predložijo dokumentacijo o izpolnjevanju pogojev, bomo opozorili MKGP, AJPEŠ in SPOT. Tako kot v letu 2025, bo tudi v letu 2026 Gozdarski inštitut vse novo registrirane izvajalce del opozoril, da morajo pred prvim pričetkom del vso potrebno dokumentacijo predložiti Inšpekciji za gozdarstvo.

Vsak GI bo v tekočem letu najmanj dva terenska dneva posvetil nadzoru izvajanja del v gozdovih v sodelovanju z inšpektorji za delo in najmanj dva terenska dneva v sodelovanju z drugim gozdarskim inšpektorjem, sam ali v sodelovanju s FURS. Prednostno bomo pregledali predloženo dokumentacijo izvajalcev, ki bodo le to samoiniciativno predložili.

Inšpekcija za gozdarstvo redno posodablja seznam izvajalcev, ki so na dan pregleda izpolnjevali pogoje pravilnika za posamezna dela v gozdu in seznam izvajalcev, ki jim je inšpekcija za gozdarstvo z odločbo prepovedala opravljanje vseh ali le posameznih del v gozdu.

Sledljivost lesa in sistem potrebne skrbnosti

Cilj Uredbe o lesu (Uredba EU 995/2010 evropskega parlamenta in sveta z dne 20. oktobra 2010 o določitvi obveznosti gospodarskih subjektov, ki dajejo na trg les in lesne proizvode) je bil boj proti trgovini z nezakonito pridobljenim lesom in lesnimi proizvodi. Komisija EU meni, da cilji obeh uredb, in sicer omejitev nezakonite sečnje in z njo povezane trgovine ter zmanjšanje porabe nezakonito pridobljenega lesa v EU, niso bili doseženi. 23. maja 2023 je bila zato sprejeta Uredba (EU) 2023/1115 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2023 o omogočanju dostopnosti nekaterih primarnih in drugih proizvodov, povezanih s krčenjem in degradacijo gozdov, na trgu Unije in njihovem izvozu iz Unije ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 995/2010. Ker se nova Uredba še ne izvaja, bo inšpekcija za gozdarstvo sledila načinu nadzora, ki ga je na to temo opravljala v preteklih letih. Uredba EU 995/2010:

- prepoveduje dajanje nezakonito pridobljenega lesa in lesnih proizvodov na trg EU;
- od gospodarskih subjektov, ki prvič dajejo lesne proizvode na trg EU zahteva, da sprejmejo sveženj postopkov in ukrepov (t.i. sistem potrebne skrbnosti), da bi se zmanjšalo tveganje dajanja nezakonito pridobljenega lesa ali proizvodov iz tega lesa na notranji trg;
- od trgovcev zahteva, da zagotovijo osnovne informacije o svojem dobavitelju in kupcu, da bi omogočili sledljivost lesa in lesnih proizvodov.

Inšpekcija za gozdarstvo opravlja redne in izredne nadzore.

Subjekti rednih nadzorov so lastniki oz. solastniki gozdne posesti, SiDG, zakupniki gozdov in kupci lesa na panju.

Izbor lastnikov gozdov, ki so vključeni v letni nadzor, se izvede na podlagi evidence poseka ZGS za predhodno leto. Izbor lastnikov je naključen in se ga opravi na glavnem uradu IRSKGLR.

GI bo v 120 primerih preverila, če imajo lastniki gozdov vzpostavljen sistem potrebne skrbnosti. Vsak inšpektor iz naključnega izbora preveri 2 odločbi, nato pa pri lesnem trgovcu preveri sistem potrebne skrbnosti pri petih dobaviteljih gozdnih lesnih sortimentov oz. na območjih s povečanim posekom brez odkazila 10. En nadzor sistema potrebne skrbnosti se opravi tudi pri velikih lastnikih gozdov.

Inšpekcija za gozdarstvo opravi izredni nadzor sistema potrebne skrbnosti in sledljivosti lesa pri vsaki kršitvi določb Zakona o gozdovih, ki je ugotovljena pri subjektu, ki je hkrati lahko nadzorovan po Uredbi(EU) 995/2010.

Prevozi lesa

Gozdne lesne sortimente, ki so naloženi na vozilo ali se prevažajo po cesti, zaradi spremljanja sledljivosti prometa z lesom in izvajanja nadzora, mora spremljati knjigovodska listina. Prevoznik mora imeti knjigovodsko listino pri njihovem nalaganju in med prevozom pri sebi ali v vozilu, ter jo pooblaščenim uradnim osebam za nadzor na njeno zahtevo izročiti na vpogled. Dolžnost pošiljatelja GLS je, da knjigovodsko listino izroči prevozniku. Knjigovodska listina (KL) se uporablja za vse vrste lastništva, pošiljatelj, prevoznik in prejemnik jo morajo hraniti 5 let.

Pri prevozu lesa platane (*Platanus* sp.), oreha (*Juglans* sp.) in oreškarjev (*Pterocarya* sp.) znotraj EU, se nadzira tudi rastlinski potni list.

Vsak gozdarski inšpektor opravi nadzor knjigovodskih listin pri vsaj treh prevozech.

Nadzor del, ki so sofinancirana ali financirana s strani proračuna RS ali sredstev EU

Gozdarski inšpekciji je zakonsko naložena zadolžitev, da nadzira porabo proračunskih sredstev RS, namenjenih za financiranje in sofinanciranje vlaganj v gozdove.

Pri tem inšpekcija za gozdarstvo nadzira tudi delo ZGS, ki prevzema dela opravljena v gozdovih, če so bila sofinancirana iz proračuna RS.

O pregledih inšpektorji in inšpektorice izdelajo poročilo.

- **Gojitvena dela:**

Vsak inšpektor opravi najmanj 2 nadzora sadnje in 3 nadzore ostalih gojitvenih del. Objekti se izberejo naključno. Pri tem bomo posebej pozorni na čas sadnje, kot je to določeno v odločbi ZGS (običajno 15 dni po prevzemu sadik) in na rastlinske potne liste.

- **Vzdrževanje gozdnih prometnic:**

Vsak inšpektor opravi vsaj 3 nadzore v skladu z opomnikom v priročniku – obvezno morajo biti predložene podpisane dobavnice za gramoz. Objekti se izberejo naključno.

Gozdni reprodukcijski material

V Sloveniji se lahko za obnovo gozdov uporablja izključno gozdno reprodukcijski material (v nadaljevanju GRM), ki hkrati ustreza pogojem, ki jih določa zakonodaja s področja zagotavljanja kakovostnega in rastišču prilagojenega GRM in zakonodaja s področja zdravstvenega varstva rastlin. Uradni nadzor obeh področij poteka celostno in istočasno.

Gozdarski inšpektor ali gozdarska inšpektorica, ki nadzira območje, na katerem se nahaja sedež dobavitelja GRM opravi:

- Nadzor izpolnjevanja pogojev dobaviteljev GRM za vpis v register na MKGP.

- Nadzor izpolnjevanja pogojev dobaviteljev GRM pri prvem pregledu po vpisu v register in ob spremembah pomembnih za vpis v register.
- Nadzor obveznosti dobaviteljev, ki so vpisani v registre dobaviteljev na MKGP in FITO register pri UVHVVR - letni pregled.
- Najmanj dvakrat letno, skupaj z GIS, strokovni, zdravstveni in fitosanitarni pregled.

Vožnja v gozdovih

Vožnja v gozdu zunaj gozdnih cest je dovoljena le za gospodarjenje z gozdovi ali za reševanje ljudi oziroma premoženja.

Gozdne ceste praviloma lahko uporabljajo tudi drugi uporabniki. Z režimom uporabe se njihova uporaba lahko omeji. Take gozdne ceste se lahko zaprejo z zapornicami oziroma označijo s cestno – prometnimi znaki za prepoved prometa. ZGS lahko dovoli tudi začasno zaporo gozdne ceste zaradi zagotavljanja varnosti, vzdrževanja gozdnih cest, lova in prirejanja javnih shodov ali prireditev (odločba M). Ježa in vožnja s kolesi brez motorja sta dovoljeni tudi na označenih gozdnih vlakih in drugih poteh na območjih, ki so določena v prostorskem delu območnega načrta in jih označijo lastniki, ZGS in lokalna skupnost.

V naravnem okolju je prepovedano voziti, ustaviti, parkirati ali organizirati vožnje z vozili na motorni ali drug lasten pogon.

V letu 2026 bo vsak gozdarski inšpektor organiziral vsaj dve akciji nadzora vožnje v gozdu, ki se lahko združita z akcijo nabiranja gozdnih sadežev. V kolikor je mogoče, naj se vsaj en nadzor opravi izven rednega delovnega časa v sodelovanju s Policijo. Ker gozdarski nadzor vrši ZGS, vodimo vse prekrškovne postopke, za katere smo z njihove strani prejeli predlog za uvedbo prekrškovnega postopka.

Nadzor označitve gozdnih cest:

Gozdne ceste praviloma lahko uporabljajo tudi drugi uporabniki, morajo pa biti označene, da so gozdne ceste in da jih drugi uporabniki uporabljajo na lastno odgovornost. V zadnjih letih smo ZGS pogosto opozarjali, da je nadzor na gozdnih cestah, ki niso pravilno označene, onemogočen. Ker pavšalna opozorila niso zalegla je potrebno ob terenskih nadzorih preveriti, če so gozdne ceste, ki jih gozdarski inšpektorji uporabljamo, tudi ustrezno označene. Posebna pozornost je namenjena tudi označitvam gozdnih cest, ki imajo določen režim uporabe. O ugotovitvah se pisno seznani OE ZGS.

Gobe in gozdni sadeži

Po določbah Zakona o gozdovih mora lastnik gozda dovoliti v svojem gozdu čebelarjenje ter lov in rekreativno nabiranje plodov, zelnatih rastlin, gob in prosto živčih živali v skladu s predpisi. Pravilnik o varstvu gozdov regulira koriščenje gozdnih dobrin.

V letu 2026 bo vsak gozdarski inšpektor izvedel vsaj eno akcijo nadzora nabiranja hkrati z nadzorom vožnje v naravnem okolju. Nadzoruje se nabrane količine, uporabo pripomočkov pri nabiranju in upoštevanje pravil pri nabiranju.

Nadzor prodaje okrasnih dreves

Okrasna drevesa so posekana gozdna drevesa namenjena za okras ali praznovanje. Vsako drevesce mora biti med prevozom in v prodaji opremljeno s plombo (nalepko) tekočega leta. Označena morajo biti tudi okrasna drevesa, pridobljena na namenskih plantažah v Sloveniji.

V gozdu se okrasna drevesa lahko sekajo le na podlagi odločbe, ki jo lastniku gozda izda ZGS. Z njo so določene usmeritve in pogoji za njihovo pridobivanje.

Inšpekcija za gozdarstvo pridobivanje okrasnih dreves in njihovo pravilno označenost kakor tudi ravnanje z zaščitnimi vrstami, predvsem z navadno bodiko (*Ilex aquifolium*), preverja v mesecu decembru. Vsak gozdarski inšpektor in vsaka gozdarska inšpektorica opravi en nadzor prodaje na standardnih prodajnih mestih.

5.4 Načrt dela v številkah

Načrt dela je v številkah težko ovrednotiti, ker Inšpekcija za gozdarstvo svoje delo opravlja pretežno v naravi, ki se neprestano spreminja, prav tako pa je nadzor pogojen z vremenom. Podnebne spremembe vedno bolj vplivajo na gozdove in delo v njih. V zadnjem desetletju so pogosti nenadni vremenski pojavi, kot so neurja z vetrom, žled, moker sneg in podobno, ki poškodujejo gozdove, posledično pa jih napadejo še škodljivci, čemur pripomorejo daljša sušna obdobja. Stojnost dreves je manjša tudi po obilnih deževjih zaradi razmočenosti tal. Vremenske razmere prav tako pogojujejo samo izvajanje sečnje in spravila gozdnih lesnih sortimentov. Vpliv imajo tudi širše ekonomsko družbene razmere, ki vplivajo na trg dela in na trg z lesom. Prilagodljivost in odzivnost na spremembe sta stalnica našega dela. Obseg dela bo odvisen tudi od števila gozdarskih inšpektorjev, ki bodo delo opravljali. Glede na preteklo leto se bo verjetno zmanjšalo število inšpekcijskih pregledov in povečalo število prekrškovnih ukrepov, saj ZGS intenzivno izvaja gozdarski nadzor nam posledično pošilja številne predloge za uvedbo prekrškovnih postopkov.

Št. inšpekcijskih pregledov	Št. upravnih ukrepov	Št. prekrškovnih ukrepov skupaj (opozorilo, opomin, globa)
2.000	100	850

6. INŠPEKCIJA ZA LOVSTVO IN RIBIŠTVO

6.1 Cilji programa

6.1.1 Inšpekcija za lovstvo

Inšpekcija za lovstvo nadzira lovstvo, ki je definirano kot dejavnost trajnostnega gospodarjenja z divjadjo. Trajnostno gospodarjenje z divjadjo pa obsega ohranjanje, lov divjadi, ukrepanje v življenjskem okolju divjadi, posege v populacije zaradi gospodarskih, veterinarsko-sanitarnih, zdravstvenih in drugih utemeljenih razlogov.

Cilj inšpekcije za lovstvo je učinkovit nadzor nad Zakonom o divjadi in lovstvu ter na njegovi podlagi izdanimi predpisi. Poglavitni cilj inšpekcije za lovstvo je, da se predpisi v praksi izvajajo, kar poskuša doseči z odpravo ugotovljenih nepravilnosti ali uvedbo hitrih prekrškovnih postopkov z namenom zagotavljanja osnovnega cilja, to je zakonsko predpisanega trajnostnega gospodarjenja z divjadjo. Ker je v letu 2025 prišlo do precejšnjih sprememb v Zakonu o divjadi in lovstvu bo cilj inšpekcije za lovstvo v letu 2026 predvsem vzpostaviti učinkovit sistem nadzora nad spoštovanjem novih zakonodajnih določil.

Inšpekcijski postopki se začnejo na podlagi prijav in rednih pregledov. Prijave se obravnavajo prednostno. Redni pregledi pa na podlagi programa dela lovske inšpekcije za posamezno leto.

6.1.2 Inšpekcija za ribištvo – sladkovodno ribištvo

Inšpekcija za ribištvo – sladkovodno ribištvo nadzira ribolovne vire in upravljanje rib na podlagi Zakona o sladkovodnem ribištvi. Cilj inšpekcije za ribištvo – sladkovodno ribištvo je učinkovit nadzor nad celotnim načrtovanjem in upravljanjem rib na teritorialno zaokroženih območjih, trajnostno rabo rib in etiko ribolova ter gojitev rib za poribavljanje voda kar se zagotavlja z odpravo ugotovljenih nepravilnosti in uvedbo prekrškovnih postopkov.

Inšpekcijski postopki se pričnejo na podlagi prijav ribiških čuvajev ter rednih pregledov. Prijave se obravnavajo prednostno. Redni pregledi pa na podlagi programa dela ribiške inšpekcije – sladkovodno ribištvo za posamezno leto.

6.1.3 Inšpekcija za ribištvo – morsko ribištvo

Inšpekcija za ribištvo – morsko ribištvo nadzira upravljanje ribolovnih virov v morju in izvajanje skupne ribiške politike na področju ohranjanja, upravljanja, izkoriščanja in pogojev dostopa do ribolovnih virov. Cilj inšpekcije za ribištvo – morsko ribištvo je učinkovit nadzor nad predpisi s področja ribištva v skladu s predpisi Evropske unije ter Zakona o morskem ribištvi, kar zagotavljamo z odpravo ugotovljenih nepravilnosti in uvedbo prekrškovnih postopkov.

Inšpekcijski postopki za ribištvo – morsko ribištvo se pričnejo na podlagi analize tveganja, ki se jo pripravi vsako leto v skladu z zahtevami EU. Nadzori se opravljajo tako na morju s pomočjo službenega plovila kot tudi s pomočjo drugih organov, ki imajo pooblastila za nadzor gospodarskih ribičev. V področje dela inšpekcije za ribištvo – morsko ribištvo je vključeno tudi delo Centra za spremljanje ribištva, kjer se izvaja nadzor na podlagi navzkrižnega preverjanje vseh zapisov, ki so jih dolžni voditi ribiči in podatkov, ki so pridobljeni z različnimi tehničnimi sredstvi.

6.2 Pravne podlage

- Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22, 158/22 in 28/25)
- Zakon o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Uradni list RS, št. 200/20)
- Zakon o sladkovodnem ribištvu (Uradni list RS št. 61/06)
- Zakon o morskem ribištvu (Uradni list RS, št. 115/06, 76/15, 69/17 in 44/22)
- Uredba o spremljanju ulova in prodaji ribiških proizvodov (Uradni list RS, št. 38/16 in 197/20)
- Uredba o izvajanju uredbe (EGS), uredb (ES) in uredb (EU) za določitev prekrškov in sankcij s področja skupne ribiške politike (Uradni list RS, št. 75/16 in 76/17)
- Uredba o izvajanju Uredb (ES) o vzpostavitvi sistema Skupnosti za preprečevanje nezakonitega, neprijavljenega in neregularnega ribolova, za odvrčanje od njega, ter za njegovo odpravljanje (Uradni list RS, št. 50/16, 76/17 in 149/21)
- Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-10)
- Uredba sveta (ES) št. 1224/2009 z dne 20. novembra 2009 o vzpostavitvi nadzornega sistema Skupnosti za zagotavljanje skladnosti s pravili skupne ribiške politike, o spremembi uredb (ES) št. 847/96, (ES) št. 2371/2002, (ES) št. 811/2004, (ES) št. 768/2005, (ES) št. 2115/2005, (ES) št. 2166/2005, (ES) št. 388/2006, (ES) št. 509/2007, (ES) št. 676/2007, (ES) št. 1098/2007, (ES) št. 1300/2008, (ES) št. 1342/2008 in razveljavitvi uredb (EGS) št. 2847/93, (ES) št. 1627/94 in (ES) št. 1966/200 (UL EU št. L 343 z dne 22.12.2009, str. 1)
- Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 404/2011 z dne 8. aprila 2011 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 1224/2009 o vzpostavitvi nadzornega sistema Skupnosti za zagotavljanje skladnosti s pravili skupne ribiške politike (UL EU št. L 112 z dne 30.4.2011, str. 1)
- Uredba Komisije (ES) št. 1010/2009 z dne 22. oktobra 2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 1005/2008 o vzpostavitvi sistema Skupnosti za preprečevanje nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, za odvrčanje od njega ter za njegovo odpravljanje (UL EU št. L 280 z dne 27.10.2009, str. 5)

- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2015/1962 z dne 28. oktobra 2015 o spremembi Izvedbene uredbe (EU) št. 404/2011 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 1224/2009 o vzpostavitvi nadzornega sistema Skupnosti za zagotavljanje skladnosti s pravili skupne ribiške politike (UL EU št. 287 z dne 31.10.2015, str. 6)
- Uredba (EU) št. 1380/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o skupni ribiški politiki in o spremembi uredb Sveta (ES) št. 1954/2003 in (ES) št. 1224/2009 ter razveljavitvi uredb Sveta (ES) št. 2371/2002 in (ES) št. 639/2004 ter Sklepa Sveta 2004/585/ES (UL EU št. L 354 z dne 28.12.2013, str. 22)
- Uredba (EU) št. 1379/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o skupni ureditvi trgov za ribiške proizvode in proizvode iz ribogojstva in o spremembi uredb Sveta (ES) št. 1184/2006 in (ES) št. 1224/2009 ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 104/2000 Uredba (EU) št. 1627/2016 (UL EU št. L 354 z dne 28.12.2013, str. 1)
- Uredba (EU) 2023/2053 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2023 o vzpostavitvi večletnega načrta upravljanja za modroplavutega tuna v vzhodnem Atlantiku in Sredozemskem morju, spremembi uredb (ES) št. 1936/2001, (EU) 2017/2107 in (EU) 2019/833 ter razveljavitvi Uredbe (EU) 2016/1627 (UL EU št. L 238 z dne 27.09.2023, str. 1)
- Uredba Sveta (ES) št. 1967/2006 z dne 21. decembra 2006 o ukrepih za upravljanje za trajnostno izkoriščanje ribolovnih virov v Sredozemskem morju, spremembi Uredbe (EGS) št. 2847/93 in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1626/94 (UL EU št. L 409 z dne 30.12.2006, str. 9)
- Uredba (EU) 2019/1241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o ohranjanju ribolovnih virov in varstvu morskih ekosistemov s tehničnimi ukrepi, o spremembi uredb Sveta (ES) št. 2019/2006, (ES) št. 1224/2009 ter uredb (EU) št. 1380/2013, (EU) 2016/1139, (EU) 2018/973, (EU) 2019/472 in (EU) 2019/1022 Evropskega parlamenta in Sveta ter o razveljavitvi uredb Sveta (ES) št. 894/97, (ES) št. 850/98, (ES) št. 2549/2000, (ES) št. 254/2002, (ES) št. 812/2004 in (ES) št. 2187/2005 Uredba sveta (ES) št. 1005/2008 (UL EU št. L 198 z dne 25.7.2019, str. 105)
- Uredba Sveta (ES) št. 1005/2008 z dne 29. septembra 2008 o vzpostavitvi sistema Skupnosti za preprečevanje nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, za odvrčanje od njega ter za njegovo odpravljanje in o spremembi uredb (EGS) št. 2847/93, (ES) št. 1936/2001 in (ES) št. 601/2005 ter o razveljavitvi uredb (ES) št. 1093/94 in (ES) št. 1447/1999 (UL EU št. L 286 z dne 29.10.2008, str. 1)
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/2064 z dne 25. avgusta 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1380/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z določitvijo izjeme de minimis za obveznost iztovarjanja za nekatere vrste pridelanega ribolova v Jadranskem morju ter jugovzhodnem Sredozemskem morju (UL EU št. L 421 z dne 26.11.2021, str. 9)
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/2918 z dne 22. avgusta 2023 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1380/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z določitvijo izjeme

de minimis za obveznost iztovarjanja za nekatere vrste pridnenega ribolova v Jadranskem morju ter jugovzhodnem Sredozemskem morju (UL EU št. L 2023/2918 z dne 28.12.2023)

- Delegirana uredba Komisije (EU) 2025/1766 z dne 27. avgusta 2025 o dopolnitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1224/2009 z določitvijo pravil o nadzoru ribištva ter o nadzorovanju in inšpekcijskih pregledih ribolovnih dejavnosti, izvrševanju in zagotavljanju skladnosti
- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2025/2196 z dne 17. oktobra 2025 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 1224/2009 glede dostopa do voda in virov, nadzora ribolova, nadzorovanja, inšpekcijskih pregledov in izvrševanja, odbitkov kvot in ribolovnega napora, podatkov in informacij ter o razveljavitvi Izvedbene uredbe Komisije (EU) št. 404/2011

6.3 Vsebinska področja nadzora

V nadaljevanju so opredeljena področja nadzora, ki jim bo lovška in ribiška inšpekcija v letu 2026 namenila posebno pozornost pri rednih nadzorih.

6.3.1 Inšpekcija za lovstvo

Zaradi velikih sprememb pri Zakonu o divjadi in lovstvu (ZDLov-1) ter njegovimi podzakonskimi akti, ki so se zgodile v letu 2025 bo inšpekcija za lovstvo posebno pozornost pri opravljanju nadzora v letu 2026 namenila novim zakonskim določilom, ki urejajo področje lovstva. Inšpekcija za lovstvo bo v letu 2026 poseben poudarek pri svojih rednih nadzorih namenila naslednjim spremenjenim zakonskim določilom z namenom vzpostavitve sistema učinkovitega nadzora.

- **45. člen in 46. člen ZDLov-1: ukrepi ob odvzemu in najdbi poginule divjadi in velikih zveri ter Pravilnik o označevanju odvzete parkljaste divjadi in evidentiranju divjadi po odvzemu**

Nadzor bo potekal celo leto oziroma od 1. 5. 2025 dalje, ko stopi v veljavo Pravilnik. Zaradi novosti v zakonodaji pa nad naključno izbranimi upravljavci lovišč, ki pa bodo enakomerno razporejeni po celotni Sloveniji. Lovska inšpekcija bo ciljno usmerila nadzore v zbirna mesta odstreljene divjadi, ki so registrirane v skladu z veterinarskimi predpisi z namenom pregledovanja pravilnosti pritrjevanja vezic in jemanja vzorcev divjadi na teh mestih za potrebe nadzora pravilnosti evidentiranja odvzema divjadi. Prav tako bo izvajala nadzor nad vodenjem seznamom in evidenc izdanih oznak – vezic pri Zavodu za gozdove ter upravljavkah lovišč. Lovska inšpekcija bo opravljala tudi nadzore pošiljanja podatkov iz evidenčne knjige v Osrednji lovsko informacijski sistem skozi celo leto pri vseh upravljavkah lovišč.

- **63. a člen ZDLov-1: dovolilnica za lovske goste ter Pravilnik o dovolilnici za lovske goste**

Lovska inšpekcija bo nadzor nad dovolilnicami za lovske goste, ki so od 1. 1. 2026 novost v slovenskem lovstvu opravljala naključno v času izvajanja skupnih lovov pri upravljavkah lovišč.

Prav tako bo inšpekcija za lovstvo skozi celotno leto opravljala nadzor nad evidencami izdanih dovolilnic pri Lovski zvezi Slovenije in upravljavkah lovišč.

- **43. b člen ZDlov-1: uporaba in šolanje lovskih psov ter Pravilnik o uporabi lovskih psov v lovišču**

Zakonske spremembe se nanašajo tudi na uporabo in šolanje lovskih psov. Pravilnik o uporabi lovskih psov v lovišču je v celoti zajet v kazenskih določbah Zakona o divjadi in lovstvu. V ta namen bo inšpekcija za lovstvo morala izvajati tudi celovit nadzor. Ker je tudi to novost bodo nadzori tudi tukaj naključno usmerjeni in razporejeni po celotni Sloveniji v času skupnih lovov ter preko celotnega leta v delu krvosledništva.

- **42. a člen ZDlov-1: izredni posegi v populacije divjadi na nelovnih površinah ter Pravilnik o izvajanju izrednega posega na nelovnih površinah in uporabi lovskega orožja na nelovnih površinah**

Inšpekcija za lovstvo bo s spremembo zakonodaje, za potrebe izvajanja določil 42. a člena uvedla dve novosti in sicer; v primeru neposredno grozeče nevarnosti bo lahko lovski inšpektor odredil izredni poseg preko ustne odločbe in zaradi zagotavljanja neprekinjenosti izvajanja nalog iz tega člena in Pravilnika bo uvedena tudi stalna pripravljenost na domu lovskih inšpektorjev.

- Inšpekcija za lovstvo poleg rednih nadzorov izvaja tudi nadzore na podlagi prijav. Večje število prispelih prijav, ki jih bi bilo težko rešiti v sprejemljivem času se rešuje na podlagi sprejetih kriterijev:
 1. Prednost imajo prijave, ki se nanašajo na:
 - divjad v ujetništvu,
 - izredni posegi,
 - škode na in od divjadi,
 - nepravilen odstrel
 - evidentiranje odvzete divjadi
 2. Nepopolne in anonimne prijave, iz katerih je razvidno, da temeljijo na medosebnih odnosih znotraj upravljavca lovišča in ne izkazujejo, da je bil oškodovan javni interes se ne obravnava kot prednostne.

Inšpekcija za lovstvo bo v letu 2026 nadaljevala s pripravo novih standardnih operativnih postopkov za potrebe poenotenja dela inšpekcije.

6.3.2 Inšpekcija za ribištvo – sladkovodno ribištvo

- Nadzor izvajanja ribiško gojitvenih načrtov, na podlagi letnih poročil – inšpekcijski nadzor - pregled 100% letnih poročil o izvajanju ukrepov pri RD. Inšpekcijski nadzor se bo v ribiških družinah opravljal, kjer je na podlagi poročil zaznati odstopanja od izvajanja ribiško gojitvenih načrtov. Nadzor na tem področju se bo opravljal v obdobju januar – maj.
- Nadzor in sodelovanje pri delu ribiško čuvajske službe pri upravljavcih ribiških okolišev. Nudjenje strokovne pomoči in nadaljevanje postopkov v primerih prijav ribiških čuvajev. Nadaljevanje postopkov v vseh primerih prijav, ki jih posredujejo ribiški čuvaji.

Omenjeno delo se izvaja preko celega leta. Izvajanje predpisanih postopkov z zaseženo ribiško opremo.

- Nadzor prodaje rib in ribiških proizvodov v ribarnicah in grosistih (restavracijah). Načrtovan obseg pregledov na tem področju je 20 pregledov, ki jih opravi vsak ribiški inšpektor, ki nadzira sladkovodno ribištvo. Nadzor se bo opravljal preko celega leta. Večji poudarek pa se izvaja med kampanjo v jesenskem času.
- Nadzor prodaje modro plavutega tuna. Nadzor se bo opravljal preko celega leta. Načrtovan obseg pregledov na tem področju je 5 pregledov pri kupcu (na podlagi obvestil o prodaji), ki jih opravi vsak ribiški inšpektor, ki nadzira sladkovodno ribištvo.
- Izvajanje nadzora s področja dela centra za spremljanje ribištva. Operativna opredelitev nalog in približen obseg dela po posamezni inšpekciji bo opravljen po pregledu in pripravi poročila za leto 2025. Prav tako bo porazdeljena opredelitev nalog po posameznih inšpektorjih glede na pokazatelje - odstopanje izvajanja načrtovanih nalog na posameznem področju.

6.3.3 Inšpekcija za ribištvo – morsko ribištvo

Inšpekcija za ribištvo – morsko ribištvo svoja vsebinska področja nadzora prilagaja usmeritvam Evropske unije in mora biti usklajen z Evropsko agencijo za nadzor ribištva ter evropskimi predpisi. Tako bodo v letu 2026 nadzori izvedeni v skladu z analizo tveganja, ki mora biti pripravljena do konca januarja 2026. Analiza tveganja pa je pripravljena na podlagi ugotovitev nadzorov prejšnjih let na področju gospodarskega ribolova na morju, iztovora, v ribarnicah, v ribjih restavracijah, pri grosistih, transporta in Centra za spremljanje ribištva.

Inšpekcija bo sodelovala tudi pri Joint Deployment Plan v trajanju 6 tednov oziroma na podlagi direktive direktorja EFCE, ki se običajno sprejema v začetku aprila tekočega leta. Prav tako mora sodelovati pri skupnih nadzorih morskega ribištva, ki organizira EFCA z lastnimi plovili. Izvajala bo tudi nadzor nad športnimi ribiči, delo na CSR, nadzor trgovskih dokumentov o prvi prodaji, ladijskih dnevnikov in deklaracij o iztovu ter pregledovanja ribolovnih dejavnosti ribiških plovil in njim pripadajoče dokumentacije. Inšpekcija za ribištvo – morsko ribištvo tudi sprotno poroča o svojih nadzorih Evropski agenciji za nadzor ribištva.

6.4 Program dela v številkah

Program dela v številkah je skoraj nemogoče načrtovati, zato je v tem delu predstavljen samo okvirni tabelarni prikaz ukrepov po posameznih inšpekcijah na podlagi števila ukrepov iz preteklih let.

	Št. inšp. pregledov	Št. upravnih ukrepov	Št. prekrškovnih ukrepov skupaj
Lovstvo	980	105	150
Sladkovodno ribištvo	120	45	40
Morsko ribištvo	750	1	120